

Karen Joy FOWLEROVÁ

„Strhující, emocemi nabitý román...“ – Khaled Hosseini

Silný příběh o lidech milujících i chybujících a o tom,
že i ty nejlepší úmysly někdy způsobí velké utrpení.

Literární cena PEN/Faulkner a nominace na Man Bookerovu cenu za rok 2014.

Všichni jsme z toho úplně na větvi

PLUS

Karen Joy
FOWLEROVÁ

Všichni
jsme
z toho úplně
na větvi

Přeložila Petra Jelínková

PLUS

*Památce úžasné Wendy Weilové,
která tak nepřekonatelně pomáhala
knihám a zvířatům a v obou těchto ohledech
i mně.*

Copyright © 2013 by Karen Joy Fowler

Translation © Petra Jelínková, 2015

Cover © Marysarah Quinn, 2013

ISBN 978-80-259-0399-5

„... vaše opičáctví, pánové, pokud máte něco takového za sebou, vám nemůže být vzdáleno víc než mé opičáctví mně. Na patě však lechtá každého, kdo chodí po zemi: malého šimpanze jako velkého Achilla.“

Franz Kafka: *Zpráva pro jistou Akademii*

Prolog

TI, KDO MĚ ZNAJÍ, budou nejspíš překvapení, že jsem jako dítě bývala pěkně upovídaná. Z doby, kdy mi byly dva roky, máme jedno domácí video, takové to staromódní bez zvuku a s vybledlými barvami – bílé nebe, moje červené tenisky v přízračně růžovém odstínu –, ale stejně je z něj poznat, jak moc jsem tehdy mluvila.

Provádím zrovna jakési krajinářské úpravy, po jednom sbírám kamínky z naší šterkové příjezdové cesty, každý zvlášť odnesu do velké plechové vany, hodím ho do ní a vydám se pro další. Pracuju pilně a dávám to okázale najevo. Pouším oči jako hvězda němeého filmu. Zvedám čistý křemínek, obdivně ho ukazuju a pak si ho strčím do pusy a nacpu do tváře.

Objeví se máma a vytáhne ho. Potom poodstoupí, zmizí ze záběru, ale já něco neodbytně vysvětluju – poznáte to z mojí gestikulace – a ona se vrací a hází kamínek do vany. Celé to trvá asi pět minut a já ani na chvíli nepřestanu mluvit.

O několik let později nám máma četla starou pohádku, ve které jedné sestře (té starší) létaly z pusy žáby a hadi, když promluvila, zatímco té druhé (mladší) se u úst objevovaly květiny a drahokamy. Ty záběry z videa se mi v hlavě propojily s představou, že mi matka strčí ruku do pusy a vyloví odtamtud diamant.

Mívala jsem rozvrkočené vlásky, jako dítě jsem byla pěknější, až později jsem z toho trochu vyrostla, a na natáčení jsem byla parádně nastrosjená. Jindy rozčepýřenou ofinu mi uhladili vodou a sepnuli na stranu třpytivou sponkou ve tvaru mašličky. Kdykoliv otočím hlavou, sponka se zaleskne na slunci. Dětskou ručkou se prohrabuju ve vaně naplněné oblázky. Tohle všechno, jako bych říkala, tohle všechno jednou bude moje.

Anebo něco úplně jiného. V tom filmu nehrají roli slova samotná. Rodiče si cenili jejich nesmírné hojnosti, toho nevyčerpatelného proudu.

Přesto občas nastaly situace, kdy bylo třeba mě zarazit. Když tě napadnou dvě věci, vyber si z nich tu lepší a řekni jen tu, udílela mi matka lekci ze zdvořilosti. Později tuto maximu poupravila na jednu ze tří. Otec mi chodíval každý večer do pokoje popřát dobrou noc a já mu jedním dechem pořád něco povídala a zoufale se ho snažila v pokoji pozdržet jen svým hlasem. Sledovala jsem jeho ruku na klice, dveře se už už dovíraly. Ještě ti něco musím říct! Volala jsem na něj a dveře zůstaly pootevřené.

Ale začni uprostřed, odpovídal mi. Se světlem z chodby za zády z něj zbyl jen stín, a byl unavený, jak dospělí k večeru bývají. Světlo se odráželo o okno v mém pokoji jako šťastná hvězda, která mi může splnit přání.

Přeskoč začátek. Začni uprostřed.

Část první

„Bouře, která za mnou běsnila z mé minulosti,
se utišila.“

Franz Kafka: *Zpráva pro jistou Akademii*

PROSTŘEDEK MÉHO PŘÍBĚHU připadá na zimu roku 1996. Tou dobou se naše rodina scvrkla na sestavu, kterou ony staré záběry předznamenal – já, matka a za kamerou neviditelný, leč zaručeně přítomný otec. V roce 1996 uběhlo už deset let od chvíle, kdy jsem se naposledy viděla s bratrem, a sedmnáct let ode dne, kdy zmizela moje sestra. Celý prostředek mého příběhu se točí kolem jejich nepřítomnosti, přestože byste to možná nepostřehli, kdybych vám to neprozradila. V roce 1996 občas uplynulo i několik dnů za sebou, kdy jsem si ani na jednoho z nich málem nevzpomněla.

1996. Přestupný rok. Rok krysy v elementu ohně. Clintona právě znovu zvolili prezidentem; celé to nakonec bude k pláči. Taliban ovládl Kábul. Bylo ukončeno obléhání Sarajeva. Charles se nedávno rozvedl s Dianou.

Po nebi nad námi prosvištěla kometa Hale-Bopp. V listopadu se poprvé vynořila tvrzení, že v závěsu za kometou je objekt o velikosti Saturnu. Superhvězdami roku se stali klonovaná ovce Dolly a elektronický šachový šampion, počítač Deep Blue. Objevily se důkazy o možnosti života na Marsu. Ten objekt velikosti Saturnu v ohonu komety Hale-Bopp možná byla mimozemská kosmická loď. V květnu 1997 spáchalo devětatřicet lidí sebevraždu, aby se tak údajně dostali na její palubu.

Jak obyčejně působím na pozadí všech těchto událostí! V roce 1996 mi bylo dvaadvacet a protloukala jsem se už pátým rokem na Kalifornské univerzitě v Davisu. Ve skutečnosti jsem ale byla teprve někde na pomezí třetího a čtvrtého ročníku a zatvrzele jsem ignorovala delikátní detaily týkající se kreditového systému, požadavků k závěrečným zkouškám a státnic, takže bylo jasné, že hned tak promovat nebudu. Jak s oblibou připomínal otec, moje vzdělání bylo výrazně širší než hlubší. To mi opakoval často.

Já ale neviděla žádný důvod, proč spěchat. Neměla jsem žádné zvláštní ambice, tedy kromě toho, že jsem chtěla být buď všeobecně oblíbená, nebo nenápadná a současně velice vlivná. Mezi těmito dvěma přáními jsem se dost zmítala. V podstatě na tom ale nezáleželo, protože žádný obor studia nevypadal, že by mohl jedno z toho bezpečně zaručit.

Rodiče, kteří mi tehdy ještě platili všechny výdaje, to rozčillovalo. Matka byla tou dobou rozčilená často. Tyhle stimulační dávky oprávněného rozhořčení pro ni byly něco nového. Úplně ji omlazovaly. Krátce předtím oznámila, že už dál odmítá dělat tlumočnici a prostřednici mezi mnou a otcem. Od té doby jsem se s ním bavila jen minimálně a nevzpomínám si, že by mi to kdy vadilo. Můj otec byl vysokoškolský profesor a pedant do morku kostí. Každá naše výměna názorů musela obsahovat ponaučení, to bylo zkrátka nevyhnutelné. Dodnes ve mně sokratovská metoda vyvolává nutkání někoho kousnout.

Toho roku přišel podzim prudce, jako když se rozrazí dveře. Jednou ráno jsem jela na kole do školy, když mi nad hlavou přeletělo obrovské hejno divokých hus. Neviděla jsem je – a vlastně jsem neviděla skoro nic –, ale slyšela jsem nad sebou jejich hlučné kejhání. Okolo mě se z polí stahovala mlha a halila mě tak, až se mi při šlapání do pedálů zdálo,

že prolétávám mraky. Mlhy v kalifornských mokřadových údolích se nepodobají žádným jiným mlhám, nejsou to roztroušené nebo poletující obláčky, ale nehybná hutná masa. Kdokoliv jiný by si nejspíš uvědomoval, jak je nebezpečné hnát se v rychlosti světem, kde není vidět ani na krok. Jenže já mám – nebo jsem aspoň jako dítě měla – zvláštní sklon k rozpustilosti a nehodám, takže jsem si to užívala.

Cítila jsem, jak se o mě otírá mokrý vzduch. Snad jsem si dokonce připadala trošku stěhovavá, trošku divoká. To znamenalo, že si možná v knihovně malinko zafirtuju, když budu sedět vedle někoho přitažlivého, nebo se během vyučování zasním. Tehdy jsem si připadala divoká docela často. Ten pocit mě bavil, ale nikdy z toho nic nevzešlo.

V poledne jsem si v menze dala něco k snědku, tuším, že to byl grilovaný sýr. Řekněme, že to byl grilovaný sýr. Mívala jsem ve zvyku odkládat si učebnice na vedlejší židli. Pokud okolo procházel někdo zajímavý, mohla jsem je rychle dát stranou, ale zároveň dokázaly odradit ty, které jsem vedle sebe nechtěla. Ve dvaadvaceti jsem měla naprosto jalovou definici toho, co znamená být zajímavý, a sama jsem měla dost daleko k tomu, abych splnila svá vlastní měřítká.

U vedlejšího stolu seděl nějaký pár a hlas té dívky se postupně zvyšoval takovým tempem, že se mu od jisté chvíle zkrátka nedalo uniknout. „Tak ty potřebuješ víc prostoru, jo?“ pokřikovala. Měla na sobě krátké modré tričko a řetízek s křišťálovým přívěskem ve tvaru ryby. Rozcuchaný cop dlouhých tmavých vlasů jí spadl na záda. Vstala od stolu a jediným pohybem ruky z něj všechno smetla. Měla krásný biceps, pamatuju si, jak jsem si přála mít stejně pevné paže.

Nádobí se roztránilo o podlahu, mezi střepy se mísil rozlitý kečup s kolou. V pozadí určitě hrála hudba, protože dnes vždycky hraje někde v pozadí hudba – celé naše životy jsou

ozvučené jako filmy (a všimněte si, že výběr skladeb je většinou až příliš ironicky výstižný, než aby to byla pouhá náhoda), ale po pravdě už si to přesně nevybavuju. Možná tam bylo slyšet jen líbezné ticho a prskání omastku na pánvích.

„Co tím do prdele myslíš?“ ptala se ta holka. „Neříkej mi laskavě, abych byla zticha. Prostě ti dávám víc prostoru.“ Vtom rozkymácela rovnou celý stůl a převrátila ho, až spadl na stranu. „Už je to lepší?“ Ještě hlasitěji pokračovala: „Mohli byste prosím všichni odejít z místnosti, aby měl můj drahý víc prostoru? Potřebuje sakra hodně prostoru.“ Mrštila židli na hromadu nádobí a kečupu. Další tříštivé zvuky a prchavý závan kávy.

My ostatní jsme stáli jako zkamenělí, s vidličkami u pusy nebo se lžícemi ponořenými do polévky – tak jako lidé, které zastihla erupce Vesuvu uprostřed hostiny.

„No tak, nech toho, kočička,“ zkusil jednou namítnout její přítel, jenže ona toho evidentně nechat nehodlala a on už se neobtěžoval tím, že by jí to opakoval. Přesunula se k dalšímu stolu, na kterém ležel jen podnos se špinavým nádobím. Tam začala pečlivě rozbíjet všechno, co se rozbít dalo, a odhazovat všechno, co se dalo odhodit. Po podlaze se mi k noze dokutálela slánka.

Nějaký kluk vstal ze židle a trochu zadržávaně jí řekl, aby zklidnila hormon. Mrštila po něm lžící a ta se mu hlasitě odrazila od čela. „Nemáš se paktovat se zmrdoma,“ prohlásila. Její hlas zněl velice nezklidněně.

Zapotácel se a poulil oči. „Jsem v pohodě,“ ujišťoval celé osazenstvo jídelny, ale nepůsobil moc přesvědčivě. Potom překvapeně dodal: „Ty vole! Ona mě napadla.“

„Přesně tohle už nehodlám snášet,“ řekl její přítel. Byl to mohutný kluk s protáhlým, ostře řezaným obličejem, na sobě měl volné džíny a dlouhý kabát. Nos jako břitva. „Klidně si tu

vyváděj, jak chceš, a třeba to tady zdemoluj, ty psychopatická krávo. Ale napřed mi vrať klíče od bytu.“

Ohnala se další židlí, ta mi proletěla asi metr od hlavy (a to jsem dost shovívavá, ve skutečnosti se to zdálo mnohem blíž) a vrazila do mého stolu. Popadla jsem sklenici a talíř. Učebnice mi spadly s hlasitým plesknutím na zem. „Pojď si pro ně,“ řekla mu.

Ta výzva nad hromadou rozbitého nádobí mi najednou přišla legrační. Křečovitě jsem vyjekla smíchy, znělo to jako kachní kváknutí a všichni se na mě otočili. Přestala jsem se smát, protože na tom vlastně nic k smíchu nebylo, a všichni se zas obrátili zpátky. Přes prosklenou stěnu jsem viděla, že pár lidí na dvoře si povyku v jídelně všimlo a celé to sledovali. Jakási trojice, která právě přicházela na oběd, se zarazila ve dveřích.

„Nemysli si, že si netroufnu.“ Udělal několik kroků směrem k ní. Nabrala si plnou hrst kostkového cukru politého kečupem a začala je po něm házet.

„To by stačilo,“ reagoval. „Mezi náma je konec. Hodím ti ty tvoje krámy na chodbu a vyměním zámek.“ Když se otočil, vrhla po něm skleničkou. Škobrtnul, trochu zavrával, dotkl se místa, kam ho trefila, a podíval se, jestli nemá na prstech krev. „Ještě mi dlužíš prachy za benzin,“ řekl, aniž se ohlédl. „Pošli mi je poštou.“ A byl pryč.

Když za ním zaklaply dveře, následoval okamžik ticha. Potom se holka obrátila na nás ostatní: „Na co čumíte, sráči?“ Popadla jednu z židlí a nedalo se poznat, jestli ji má v úmyslu vrátit na místo, nebo s ní zase hodit. Podle mě to nevěděla ani ona sama.

Dorazil pracovník univerzitní ochranky. Opatrně se ke mně přiblížil, s rukou položenou na pouzdru s pistolí. Ke mně! Ke mně, která jsem stála nad převráceným stolem a židlí a držela jsem naprosto neškodnou sklenici mléka a stejně neškodný

talíř s nedojedenou polovinou sendviče s grilovaným sýrem. „Byla bys tak hodná a položila to?“ nabádal mě, „a na chvílku se posaď.“ Kam bych to měla položit? A kam bych si asi měla sednout? Nikde okolo nebylo kromě mě samotné vůbec nic ve vzpřímené poloze. „Můžeme si o tom popovídat. Mohla bys mi vysvětlit, co se tady stalo. Zatím z toho žádné potíže být nemusí.“

„Tahle to nebyla,“ řekla mu paní u výdeje jídla. Byla to statná, starší paní – asi čtyřicet nebo možná i víc – se znaménkem krásy nad rtem a žmolky oční linky v koutcích očí. Všichni děláte, jako by vám to tu patřilo, řekla mi kdysi, když jsem vrátila karbanátek s tím, že potřebuje ještě trochu propéct. Ale jen přijdete, a zase odejdete. A ani vás nenapadne, že já tady zůstávám.

„Tamta vysoká,“ řekla policistovi. Ukázala prstem, ale on byl tak soustředěný na mě a na to, co se chystám udělat, že to vůbec nevnímal. „Uklidni se,“ zopakoval laskavě a přátelsky. „Nemusí z toho být žádné potíže.“ Vydal se kupředu, prošel kolem té holky s copem i její židle. Přes jeho ramena jsem jí viděla do očí.

Když člověk potřebuje, tak zrovna žádný policajt není na dohled,“ říkala mi. Usmála se moc příjemným úsměvem. Měla velké bílé zuby. „Není pokoje pro ničemý.“ Zvedla židli nad hlavu. „A pro tebe tu není žádný krmení.“ Mrštila jí směrem ke dveřím, na opačnou stranu ode mě a policajta.

Když se policista otočil, co se děje, upustila jsem svůj talíř a vidličku. Vážně jsem nechtěla. Prsty na levé ruce se mi prostě zničehonic samy uvolnily. Hluk obrátil jeho pozornost zpátky ke mně.

Pořád jsem v druhé ruce držela sklenku plnou mléka. Trochu jsem ji nadzvedla, vypadalo to skoro, jako bych vyzývala k přípitku. „Nedělej to,“ obořil se na mě mnohem nevlídněj-

ším tónem. „Nebudu tu ze sebe dělat blbce. Sakra, se mnou si hrát nebudeš.“

A vtom sklenice spadla na podlahu. Rozbila se a mléko mi vystříklo až na botu a na ponožku. Ale neupustila jsem ji. Třískla jsem s ní o zem veškerou svou silou.

O ČTYŘICET MINUT později mě s tou psychopatickou krávou nacpali dozadu do policejního auta okrsku Yolo County, protože celá tahle aféra už byla na bezelstného univerzitního policistu příliš velké sousto. Nasadili mi želízka, ruce mě v nich bolely mnohem víc, než bych kdy čekala. Té holce zatčení zjevně zvedlo náladu. „Jasně jsem ho varovala, že si se mnou zahrávat nebude,“ prohlásila. Skoro totéž řekl ten policajt v menze mně, akorát utrápeně, ne vítězoslavně. „Mám fakt radost, že ses ke mně připojila. Já jsem Harlow Fieldingová. Katedra herectví.“

Nekecám.

„Nikdy jsem nepotkala nikoho, kdo se jmenuje Harlow,“ odpověděla jsem. „Jako křestním jménem. Zním Harlow jenom jako příjmení.“

„Jmenuju se po matce a tu zase pojmenovali po Jean Harlow. Protože Jean Harlow byla krásná i inteligentní současně, ne proto, že by snad dědek byl starej chlívák. To fakt ani náhodou. Ale k čemu jí to bylo, že byla krásná a inteligentní. To bych teda ráda věděla. Ona je teda fakt fantastickéj vzor.“

O Jean Harlow jsem nevěděla v podstatě nic kromě toho, že asi hrála ve filmu *Jih proti severu*, který jsem nikdy neviděla, ani vidět nechtěla. Je čas zakopat válečnou sekeru. Přenést se přes to.

„Já jsem Rosemary Cookeová.“

„*Na, kousek rozmarýny na památku,*“ deklamovala Harlow. „Super. Fakt tě děsně ráda poznávám.“

Provlekla si spoutané ruce pod zadkem a nohama, až je měla zkroucené před sebou. Kdybych dokázala udělat totéž, mohly jsme si potrást rukou, jak asi chtěla, ale mně to nešlo.

Odvezli nás do okresní věznice, kde tímhle kouskem vzбудila pořádnou senzaci. Přivolali několik dalších policistů, aby se taky podívali, jak si Harlow ochotně podřepne a protahuje ruce v poutech dopředu a zase zpátky. Jejich nadšení mírnila podmanivou skromností. „Mám strašně dlouhé ruce,“ vysvětlovala. „Nikdy neseženu oblečení s rukávy, které by mi seděly.“

Policista, který nás zatýkal, se jmenoval Arnie Haddick. Když si sundal čepici, odhalil plešatější čelo. Pravidelná, oblá křivka ustupujících vlasů zdůraznila rysy jeho obličeje, připomínal tak trochu smajlíka.

Sundal nám pouta a předal náš případ ke zpracování.

„Předat ke zpracování... jako bychom byly nějaký materiál,“ poznamenala Harlow. Všechno nasvědčovalo tomu, že je v tomhle všem ostřílená profesionálka.

Na rozdíl ode mě. Ten ranní pocit divoké nevázanosti se dávno vytratil a na jeho místo se vmáčklo cosi jiného, něco jako smutek nebo možná stesk po domově. Co jsem to udělala? A proč, proboha? Zářivky nad námi bzučely jako mouchy, prohlubovaly nám všem pod očima temné stíny a dělaly z nás starší, zoufalé a nazelenalé bytosti.

„Promiňte, jak dlouho to asi bude trvat?“ zeptala jsem se co nejzdvořileji. Napadlo mě, že zmeškám odpolední přednášku. Evropské středověké dějiny. Železné panny, hladomorny a upalování na hranici.

„Tak dlouho, jak bude třeba,“ odpověděla mi bachařka a změřila si mě s nevraživým, zelenavým výrazem. „A půjde to rychleji, když mě nebudete otravovat otázkama.“

Pozdě. Vzápětí mě nechala odvést do cely, abych ji neobtěžovala, než vyřeší formality s Harlow. „To bude v pohodě, šéfkó,“ řekla mi Harlow. „Budu hotová hned.“

„Šéfkó?“ zopakovala po ní ta ženská. Harlow pokrčila rameny. „Šéfká. Vedoucí. Kápo.“ Vrhla na mě ten svůj rozzářený úsměv. „El Capitan.“

Jednou snad přijde den, kdy policajti a studenti nebudou přirozenými nepřáteli, ale vážně nepočítám s tím, že bych se toho dožila. Poručili mi, abych si sundala hodinky, boty a pásek, a bosou mě odvedli do cely s mřížemi a lepkavou podlahou. Policistka, která mi odebírala věci, si dala záležet, aby byla co nejprotivnější. Uvnitř mě obklopila směsice pronikavých pachů piva, jídla z kantýny, postřiku proti štěnicím a moči.

Mříže sahaly až ke stropu cely. Ověřila jsem si to – na holku totiž umím docela dobře šplhat. Na stropě bylo ještě víc zářivek, ozývalo se tedy i hlasitější bzucení. Jedno ze světél poblíkávalo, takže se cela střídavě zatemňovala a rozsvěcovala, jako by zběsile ubíhaly celé dny a noci. Dobré ráno, dobrou noc, dobré ráno, dobrou noc. Bylo by příjemné mít obuté boty.

V cele už byly jiné dvě ženy. Jedna seděla na nepovlečené matraci, jediné, která tam byla. Byla mladá a křehká, černá a opilá. „Potřebuju doktora,“ řekla mi. Ukázala mi loket: z tenkého šrámu pomalu kanula krev a v blikajících zářivkách se proměňovala ze zářivě červené na temně nachovou. Náhle vykřikla tak, že jsem sebou cukla. „Potřebuju pomoc! Proč mi nikdo nepomůže?“ Nikdo – včetně mě – neodpověděl a ona už nic dalšího neřekla.

Ta druhá byla žena ve středním věku, bílá, nervózní a hubená jako lunt. Měla vysušené odbarvené vlasy a lososově růžový kostým, poměrně sváteční vzhledem k této příležitosti. Nabourala zezadu do policejního auta, a jak mi sdělila, sotva před týdnem ji zatklí za to, že v obchodě ukradla tortilly

a salsu na posezení u fotbalu, které v neděli pořádala u sebe doma. „Tohle nevypadá ani trochu dobře,“ povídala mi. „Vážně, mám strašnou smůlu.“

Konečně se dostal na řadu můj případ. Netuším, kolik hodin mezitím uplynulo, protože jsem neměla hodinky, ale bylo to dost dlouho poté, co jsem ztratila veškerou naději. Harlow ještě seděla v kanceláři, pohupovala se na židli, občas nohama hlučně žuchla o podlahu a přitom doladřovala podrobnosti svojí výpovědi. Obvinili ji z poškození cizího majetku a vyvolání veřejného pohoršení. Takle obvinění prý byly banality – přesněji řečeno kraviny, jak mi vysvětlila. Vůbec ji to netrápilo a mě by prý taky nemělo. Zavolala svému příteli, tomu klukovi z menzy. Okamžitě si pro ni přijel a zmizeli dřív, než skončil můj výslech.

Uvědomila jsem si, jak užitečné je mít kluka. A ne poprvé.

Proti mně vznesli stejná obvinění plus jedno důležité navíc. Obvinili mě ještě z útoku na veřejného činitele a nic nenasvědčovalo tomu, že by to někdo taky považoval za kravinu.

Do té doby jsem byla přesvědčená, že jsem absolutně nic neprovedla, jen jsem byla ve špatnou chvíli na špatném místě. Zavolala jsem rodičům. Komu jinému bych taky měla volat? Doufala jsem, že telefon zvedne jako obvykle máma, ale ta nebyla doma, protože vyrazila hrát bridž. Jako karbanice je proslulá tím, jak se při bridži snaží podvádět – udivuje mě, kolik lidí je i přesto ochotných s ní hrát, ale tak už to holt někdo s hraním bridže má. Je to jako droga. Domů se vrátila asi za hodinu nebo dvě poté, se stříbrným štrasovým psaníčkem, ve kterém cinkala její pochybně získaná výhra. Byla ještě spokojenější než obvykle – dokud jí otec neřekl tu novinku o mně.

„Cos to sakra prováděla?“ Otec zněl rozzlobeně, jako bych ho vyrušila uprostřed něčeho mnohem důležitějšího, ale nepůsobilo to, že by byl bůhvíjak překvapený.

„Nic. Jen nedorozumění s policajtem ve škole.“ Cítila jsem, jak ze mě padají všechny obavy, asi jako když se had svléká z kůže. Takhle na mě otec působil dost často. Čím podrážděnější byl, tím jsem se cítila klidněji a pobaveněji, což ho samozřejmě popouzelo ještě víc. Ale koho by taky ne, upřímně řečeno.

„Čím podřadnější práce, tím větší mindráky,“ prohlásil otec. Z mého zatčení se vmžiku stalo ponaučení z psychologie. „Vždycky jsem čekal, že z vězení bude volat spíš tvůj bratr,“ dodal. To mě zarazilo, zmínky o bratrovi bývaly docela vzácné. Většinou byl otec mnohem obezřetnější, hlavně po telefonu, protože byl přesvědčený, že je napíchnutý.

Spolkla jsem odpověď, která se nabízela jako první, totiž že bratr by klidně ve vězení skončit mohl a taky nejspíš jednou skončí, akorát by rozhodně domů nevolal.

Nad telefonem byl ve zdi propiskou vyrytý nápis *Dvakrát měř, jednou řeš*. Napadlo mě, že je to dobrá rada, ale trochu s křížkem po funuse pro někoho, kdo z tohohle telefonu volá.

„Vůbec netuším, co teď mám dělat,“ pokračoval. „Budeš mi muset vysvětlit, co s tím.“

„Tati, mně se to taky stalo poprvé.“

„Na roztomilost to opravdu neuhraješ.“

A pak jsem se najednou tak usedavě rozplakala, že jsem ani nemohla mluvit. Několikrát jsem se zhluboka nadechla a několikrát jsem se pokusila něco říct, ale nevydala jsem ani hlásku.

Tátův tón se změnil: „Předpokládám, že tě do toho dostal někdo jiný. Vždycky jsi byla spíš ten typ, který se nechá ovlivnit. Tak tam prosím tě sed' a ani se nehni,“ jako kdybych měla na výběr, „a já zjistím co a jak.“

Po mně si šla zatelefonovat odbarvená blondýna. „To neuhodneš, odkud volám,“ spustila radostně a trochu dýchavičně. Ukázalo se, že vytočila špatné číslo.

Protože byl otec takový, jaký byl – profík zvyklý řešit situaci po svém –, podařilo se mu dostat k telefonu policistu, který nás zatýkal. Strážmistr Haddick měl taky děti, a tak otci dával najevo soucit, který si otec podle svého přesvědčení zasloužil. Zanedlouho se oslovovali „Vinci“ a „Arnie“ a napadení veřejného činitele bylo překvalifikováno na pouhý přestupek proti občanskému soužití. Zůstalo jen poškození cizího majetku a vyvolání veřejného pohoršení. A nakonec stáhli i tahle obvinění, protože kuchařka s rozmazanou oční linkou přišla vypovídat v můj prospěch. Odhodlaně trvala na tom, že jsem jenom nevině přihlížela a že jsem očividně sklenici rozbít nechtěla. „Všichni jsme byli v šoku,“ líčila. „To vám byla scéna, že si to nedovedete představit.“ Mezitím jsem nicméně musela tátovi slíbit, že přijedu na Den díkůvzdání domů a zůstanu tam celé čtyři dny, a že celou tu záležitost probereme mezi čtyřma očima. To byla za rozlité mléko dost vysoká cena. A to vůbec nepočítám čas v base.

III

PŘEDSTAVA, ŽE BYCHOM strávili svátky povídáním o něčem potenciálně tak výbušném jako moje zatčení, byla z říše naprosto nereálných situací, což jsme všichni věděli už ve chvíli, kdy jsem musela slíbit, že to probereme. Rodiče trvali na tom, abychom si hráli na rodinu, kde jsou si všichni blízcí, rodinu, která si dokáže popovídat od srdce, rodinu, jejíž členové se na sebe mohou obrátit v okamžicích trápení. Vzhledem k mým dvěma nepřítomným sourozencům šlo o pozoruhodné vítězství zbožného přání nad realitou – skoro si to vysloužilo můj obdiv. Zároveň jsem si ale byla vcelku jistá. Taková rodina jsme *nikdy* nebyli.

Náhodný příklad: sex. Moji rodiče se pokládali za vědce, zprostředkovatele tvrdých faktů o životě, a současně i za děti otevřeně orgastických šedesátých let. A přesto jsem se všechno, co vím (nebo si myslím, že vím), dozvěděla z přírodopisných dokumentů, románů, jejichž autory pravděpodobně nelze považovat za odborníky, a z občasných chladnokrevných experimentů, které vznesly víc otázek, než jich zodpověděly. Jednou jsem na své posteli našla položené balení mini tamponů spolu s brožurkou, která vypadala odborně a nudně, a tak jsem ji nečetla. O tamponech mi nebylo nikdy řečeno vůbec nic. Jen šťastnou náhodou jsem si je nezapálila a nevykouřila.

Vyrůstala jsem v Bloomingtonu v Indianě a v roce 1996 tam rodiče ještě pořád bydleli. Nebylo proto jednoduché dostat se na víkend domů a nepovedlo se mi přijet na celé čtyři dny, jak jsem slíbila. Na středu a neděli už byly všechny levné letenky vyprodané, takže jsem do Indianapolis dorazila ve čtvrtek ráno a v sobotu večer jsem měla letět zpátky.

Kromě sváteční večere na Den díkůvzdání jsem otce skoro neviděla. Dostal grant od Národního ústavu zdraví a s radostí se stáhl do ústraní, aby načerpal inspiraci. Většinu času, kdy jsem byla doma, trávil ve studovně, kde popisoval tabuli rovnicemi jako $_0' = [0 \ 0 \ 1]$ a $P(S1_{n+1}) = (P(S1_n)(1-e)q + P(S2_n)(1-s) + P(S0_n)c)q$. Skoro nic nejedl. Nejsem si jistá, jestli vůbec spal. Neholil se, a to se jindy holíval dvakrát denně. Narostl mu hustý vous. Babička Donna mu s oblibou říkala, že má strniště jako Nixon. Tvářila se, jako by to byl kompliment, ale přitom věděla, že ho to pekelně rozčiluje. Vynořil se jen tu a tam, když si šel pro kávu nebo na předzahrádku pro muškařský prut. S mámou jsme postávaly u okna v kuchyni, myly jsme a utíraly nádobí a dívaly se, jak nahazuje a mušky se míhají po zledovatělých okrajích trávníku. Tohle byla jeho oblíbená meditativní činnost a vzadu na zahradě na to bylo příliš mnoho stromů. Sousedí si na to pořád ještě zvykali.

Když takto pracoval, tak nepil, což jsme všichni oceňovali. Před několika lety mu zjistili cukrovku a správně by neměl pít vůbec. Místo toho začal pít tajně. Máma kvůli tomu musela být věčně ve stavu pohotovosti a mě občas znepokojovalo, že se jejich manželství proměnilo ve vztah, jaký asi mohl pojit inspektora Javerta a Jeana Valjeana.

Tentokrát vyšla s Díkůvzdáním řada na babičku Donnu, strýce Boba, jeho ženu a jejich dvě děti, které byly mladší než já. U prarodičů jsme se na svátky střídali – bylo to spravedlivé, proč by mělo veškeré potěšení připadnout jen jedné části rodi-

ny, že? Babička Donna je z matčiny strany, babička Fredericka z otcovy.

Jídlo u babičky Fredericky se vyznačovalo těžkou karbohydrátovou hutností. Výraz umírněnost jí byl naprosto cizí. Všude po domě byly roztroušené laciné asijské cetky – malované vějíře, nefritové figurky, nalakované jídelní hůlky. Byly tam i dvě sladěné lampy s červenými hedvábnými stínidly a kamennými podstavci otesanými do tvaru dvou starých mudrců. Měli dlouhé tenké plnovousy a v kamenných rukách hrůzně zasažené skutečné lidské nehty. Před pár lety mi babička Fredericka pověděla, že nejkrásnější místo, jaké kdy viděla, byl hlavní sál Rokenrolové síně slávy v Clevelandu. Člověka to tam žene k tomu, aby toužil stát se něčím lepším, jak tvrdila.

Babička Fredericka patřila k hostitelkám, které jsou přesvědčené, že nutit hosty násilím, aby si dvakrát nebo třikrát přidali, je běžný projev zdvořilosti. Přitom jsme všichni snědli mnohem víc u babičky Donny, kde jsme si na talíř mohli nandávat sami, kde byly krusty na koláčích lehounce křupavé a pomerančovo-brusinkové muffiny nadýchané jako obláčky, kde byly ve stříbrných svícnech stříbrné svíčky, uprostřed stolu výzdoba z podzimního listí a všechno to bylo přichystané s nepřekonatelným vkusem.

Babička Donna nám podala ústřicovou nádivku a rovnou se otce zeptala, na čem pracuje, protože bylo beztak na první pohled jasné, že myšlenkami vůbec není s námi. Bylo to myšleno jako výtka. On byl u stolu jediný, kdo si to neuvědomoval, anebo to zkrátka ignoroval. Odpověděl jí, že zkoumá podmínování vyhybavého chování prostřednictvím analýzy na základě Markovova řetězce. Odkášlal si. Chystal se, že nám toho povypráví víc.

Tuto možnost jsme mu společnými silami odepřeli. Sehraně jako hejno ryb, zběhle a synchronizovaně. Byla to nádhera.

Pavlovovský kousek. Hotový majstrštyk v podmiňování vyhýbavého chování.

„Podej krocana, mámo,“ prohlásil strýc Bob a hladce navázal svou tradiční tirádou o tom, jak dnes krocany chovají tak, aby měli víc bílého masa a míň tmavého. „Ti nebožáci sotva lezou. Hrůza, takový monstra.“ I tohle bylo míněno jako rýpnutí do mého otce, protože přece šlo o další z vědeckých excesů jako klonování nebo zahrávání si s nějakými těmi geny, aby se stvořila úplně nová zvířata. Nevraživost se v naší rodině podává zabalená v šifrách, náznacích, manipulaci a případně v otevřeném zapírání.

Věřím, že totéž se dá říct o řadě dalších rodin.

Bob si ostentativně nabral plátek tmavého masa. „Kymácejí se sem a tam, jak je převažují ta obrovská prsa. Je to proti přírodě.“

Otec pronesl jakýsi hrubý vtip. Tentýž vtip nebo variaci na něj si neodpustil nikdy, když mu Bob poskytl půdu v podobě své přednášky, což bylo každý druhý rok. Kdyby to bylo vtipné, tak bych to sem napsala, ale ono nebylo. Měli byste o mém otci ještě horší mínění a mít o otci špatné mínění je můj úkol, ne váš.

Následovalo ticho vyplněné lítostí nad mou matkou, která si mohla vzít Willa Barkera, nebyť toho, že přišla o rozum a místo něj si vybrala mého otce – kuřáka, pijáka a rybařícího ateistu z Indianapolis. Barkerovým patřil obchod s kancelářskými potřebami a Will byl realitní právník, což ovšem nebylo tak důležité jako to, čím nebyl. Totiž že nebyl psycholog jako můj otec.

Osobám v babiččině věku žijícím v Bloomingtonu evokoval výraz *psycholog* Kinseyho a jeho lascivní výzkumy nebo Skinnera a jeho absurdní nápady strkat děti do vynálezu připomínajícího akvárium. Psychologové nenechávají práci v kancelá-

ři, nosí si ji domů. Při snídani provádějí u stolu experimenty, vlastní rodinu vnímají jako panoptikum, které je třeba zkoumat, a to všechno proto, aby odpověděli na otázky, na které by slušný člověk ani nepomyslel.

Will Barker by tvé matce snesl modré z nebe, říkávala mi vždycky babička Donna, a mně často vrtalo hlavou, jestli ji někdy napadlo, že kdyby k tomuto příznivému spojení došlo, já bych neexistovala. Považovala babička Donna mou případnou neexistenci za vadu, nebo výhodu?

Dnes mám pocit, že patřila k těm ženám, které svoje děti milují tak, že už jim nezbyvá místo pro nikoho jiného. Na vnoučatech jí moc záleželo, ale to jenom proto, že na nich tolik záleželo jejím vlastním dětem. To nemá být kritika. Jsem ráda, že moje matka vyrůstala obklopená takovou láskou.

Tryptofan: sloučenina obsažená v krutím mase, která údajně vyvolává ospalost a letargii. Jedno z mnoha minových polí v krajině rodinného Děkuvzdání.

Minové pole číslo dva: kvalitní sklo a porcelán. Když mi bylo pět, ukousla jsem z babiččiny křišťálové číše kus skla, jen abych zjistila, jestli se mi to povede. Od té doby jsem dostávala mléko zásadně do plastického kelímku s obrázkem Ronalda McDonalda (kterého tam ale bylo vidět rok od roku mñ). V roce 1996 jsem už byla dost stará na to, abych pila víno, ale stejně jsem dostala tentýž kelímek. Byl to takový ten fórek, který se nikdy neomrzí.

Většinu z toho, o čem jsme se ten rok bavili, si už nevybavuju. Můžu ale s jistotou sestavit alespoň částečný seznam věcí, o kterých jsme se určitě nebavili.

Chybějící členové rodiny. Když je někdo pryč, tak je zkrátka pryč.

Opětovné zvolení Billa Clintona prezidentem. Před dvěma lety zkazila sváteční večeři reakce mého otce na strýcovo tvr-

zení, že Clinton znásilnil nějakou ženu (či snad dokonce více žen) v Arkansasu. Můj strýc Bob vidí celý svět jako zrcadlové bludiště z pouti, na jehož zdeformovaném odrazu jako by se navíc vyjímal nápis křiklavě rudou rtěnkou „Nikomu nevěř!“. Následně zavedla babička Donna nové trvalé pravidlo „žádná politika“, protože jsme se nedokázali shodnout ani na tom, že se neshodneme, a všichni jsme měli po ruce příbory.

Moje potíže se zákonem. O těch nevěděl nikdo kromě mámy a táty. Příbuzní už čekali pěkně dlouho na důkaz toho, že to se mnou nedopadne dobře. Neuškodí, když si ještě chvíli počkají. V podstatě jsem je takhle udržovala v kondici a bdělosti.

Zoufalé výsledky mého bratrance Petera v testu studijních předpokladů. Věděli jsme o nich všichni, ale předstírali jsme, že nevíme. V roce 1996 bylo Peterovi osmnáct, ale už od dne, kdy se narodil, byl dospělejší, než kdy budu já. Jeho matka, teta Vivi, do naší rodiny zapadla přibližně stejně jako můj otec – stát se členem našeho rodinného klubu evidentně není nic snadného. Vivi trpí záhadnými obavami, nervozitou a záchvaty pláče, takže Peter dokázal už v deseti letech přijít domů ze školy, podívat se do ledničky a z toho, co tam zrovna našel, připravit večeři pro čtyři. V šesti letech dovedl uvařit bešamelovou omáčku, což mi s neskrývanou škodolibostí nezřídka někdo z dospělých předhazoval.

Peter byl nejspíš také jediný nadaný violoncellista ve světových dějinách, kterého současně na střední škole zvolili nejkrásnějším studentem. Měl hnědé vlasy, světlounké pihy rozprášené jako sníh po lícních kostech a starou jizvu, která se mu klenula nad kořenem nosu a končila skoro těsně u oka.

Petera měli všichni rádi. Můj táta ho měl rád, protože spolu jezdili na ryby. Často spolu utekli k jezeru Lemon, kde byli vyhlášenou hrozbou pro místní okouny. Máma měla Petera

ráda, protože měl rád mého otce, což nikdo jiný z rodiny nedokázal.

Já jsem ho měla ráda kvůli tomu, jak se choval ke své sestře. V roce 1996 bylo Janice čtrnáct, byla celá rozmrzelá, podobaná a o nic divnější než kdokoliv další z rodiny (což v širším kontextu znamenalo podivnost na kvadrát). Ale Peter ji každé ráno vozil do školy, a pokud zrovna neměl zkoušku orchestru, tak i odpoledne zpátky domů. Když žertovala, zasmál se tomu. Když byla nešťastná, tak jí naslouchal. K narozeninám jí kupoval bižuterii nebo parfémy, zastával se jí před rodiči nebo jejími spolužáky, jak bylo zrovna potřeba. Byl tak hodný, až to bolelo.

Viděl, že je v ní něco výjimečného, a kdo by to měl vědět líp než váš vlastní bratr? Pokud vás má bratr rád, tak to podle mě už něco znamená.

Před moučníkem se Vivi mého otce zeptala, jaký má názor na standardizované testování studentů. Neodpověděl. Zíral do svého talíře na sladké brambory a vidličkou lehce kroužil a bodal, jako by psal ve vzduchu.

„Vinci!“ vyběhla ho moje matka. „Standardizované testy ve školách.“

„Velice nepřesné.“

To byla přesně ta odpověď, kterou Vivi chtěla slyšet. Peter měl vynikající známky. Tak pilně se učil. Výsledky srovnávacích testů byly strašlivě nespravedlivé. Na chvíli zavládla ke konci báječné večere u babičky Donny příjemně spiklenecká atmosféra. Podával se dezert – koláč s dýní, jablky a pekanovými ořechy.

Potom táta všechno pokazil. „Rosie měla v testech studijních předpokladů výborné výsledky,“ podotkl, jako by nevěděl, že se tomuto tématu pečlivě vyhýbáme. Jako by Petera zajímalo, jak dobře jsem si vedla já. Táta zdvořile spolkl sousto koláče

a pyšně se na mě usmál, v hlavě mu zřejmě představy Markovova řetězce podmiňování vyhybového chování zněly vítězoslavně jako údery činelů. „Celé dva dny se odhodlávala otevřít obálku s výsledky, ale ukázalo se, že dopadla znamenitě. Hlavně ve verbální části.“ Drobné pokývnutí hlavou směrem ke mně. „Jak jinak.“

Strýci Bobovi vypadla vidlička a s cinknutím narazila o okraj talíře.

„Souvisí to s tím, že dělala tolik různých testů, když byla malá.“ Matka to říkala přímo Bobovi. „S testy nemá problémy. Prostě si na ně zvykla, to je všechno.“ A potom se otočila na mě, jako bych to předchozí neslyšela a prohlásila: „Jsem na tebe moc hrdí, zlatíčko.“

„Očekávali jsme skvělé výsledky,“ dodal otec.

„Očekáváme!“ Matčin úsměv ani na vteřinu nezmizel, zněla zoufale rozjařeně. „Pořád očekáváme skvělé výsledky!“ Očima přejela ode mě na Petera a Janice. „Od vás všech.“

Teta Vivi měla pusku zakrytou ubrouskem. Strýc Bob hleděl přes stůl na zátiší na stěně – hromadu lesklého ovoce a bezvládného bažanta. Žádná uměle vykrmená prsa, pěkně, jak si ho Bůh přál. Sice mrtvý, ale to je ostatně taky součást Božího plánu.

„Vzpomínáte si,“ pokračoval otec, „jak ve škole o přestávkách hráli šibenici, když přšelo, a jen co byla řada na ní, vybrala si slovo *oslňující*? V sedmi letech. Domů přišla s pláčem, protože jí učitelka řekla, že to neplatí, protože si to vymyslela.“

(Táta si to zapamatoval špatně, žádná učitelka na naší základce by tohle neřekla. Řekla, že si byla jistá, že jsem *určitě* *nechtěla* podvádět. S blahosklonným tónem a vlídným výrazem.)

„Vzpomínám si na Roseiny výsledky,“ přikývl Peter uznale. „Tehdy jsem nechápal, jaký obdiv si za to zaslouží. Jsou to

těžké testy, aspoň mně to tak přišlo.“ Prostě miláček. Ale moc si ho nezamilovávejte, on do tohohle příběhu vlastně nepatří.

V PÁTEK, POSLEDNÍ večer, kdy jsem byla doma, přišla máma ke mně do pokoje. Zrovna jsem si psala osnovu k semináři o středověké ekonomice. Tohle bylo ryzí divadelní představení, jako *kabuki* – jen se podívejte, jak usilovně se snažím. Všichni kromě mě si užívají volno. Vydrželo mi to, dokud mou pozornost neodvedl ptáček za oknem. Kardinál červený zápasil s větvičkou, dodnes nevím, kvůli čemu se s ní tak pachtil. V Kalifornii žádní červení ptáci nejsou, což je pro tento stát věčná škoda.

Máminy kroky za dveřmi způsobily, že jsem tužkou skočila zpátky na papír. *Merkantilismus. Cechovní monopoly. Utopie Thomase Morea.* „Vědělas, že se v Utopii pořád bojuje? A že mají otroctví?“

Nevěděla.

Chvíli proplouvala pokojem, urovnávala ložní prádlo, brala do rukou kameny položené na komodě, hlavně geody, jejichž rozchlípené křišťálové vnitřnosti připomínaly Fabergého vejce.

Ty kameny jsou moje. Našla jsem je jako malá na výletech do lomů nebo do lesa a rozbila jsem je kladivem nebo tím, že jsem je z okna v druhém patře mrštila na příjezdovou cestu. Tohle ale není dům, kde jsem vyrůstala, a tenhle pokoj není můj pokoj. Od mého narození jsme se přestěhovali třikrát a tady se rodiče usadili až potom, co jsem odešla na vysokou. Máma říkala, že prázdné pokoje ve starém domě ji rozesmutoňovaly. Neohlížet se zpátky. Podobně jako naše rodina se scvrkávaly i naše domy. Každý další byl menší a vešel by se do toho předchozího.

Nás první dům stál za městem – byla to rozlehlá farma s dvaceti akry svídy krvavé, škumpy, celíku a jedovatce; s žábami

a světluškami a divokou kočkou s očima v barvě měsíce. Samotný dům si pamatuju hůř než stodolu a stodolu si vybavuju míň než potok a potok zase míň než jabloň, po které bratr a sestra lezli do svých pokojů a ven. Já jsem nahoru vyšplhat nedovedla, protože jsem nedosáhla na spodní větev. Když mi byly asi čtyři roky, chodila jsem nahoru do pokoje po schodech, ale dolů jsem lezla po stromě. Zlomila jsem si klíční kost a klidně jsem se mohla zabít, jak říkala máma, což by byla pravda, kdybych spadla až seshora. Já jsem to ale zvládla skoro až úplně dolů, jenže toho si zřejmě nikdo nevšímal. Jaké z toho máš ponaučení, ptal se mě otec, a mně tehdy chyběla ta správná slova, ale když to vidím zpětně, nejspíš jsem si vzala ponaučení, že nikdy není tak důležité to, co dokážeš, jako to, v čem selžeš.

Přibližně tou dobou jsem si vymyslela kamarádku. Dala jsem jí tu půlku svého jména, kterou jsem nepoužívala – tedy Mary –, a různé vlastnosti, které jsem zrovna taky nepotřebovala. Trávily jsme s Mary hodně času, až dokud jsem nezačala chodit do školky. Tehdy mi máma oznámila, že tam Mary nemůže. To mě znepokojilo. Jako by mi řekli, že ve škole nesmím být sama sebou, že tam nemůže být celé mé já.

Jak se ale ukázalo, bylo to rozumné upozornění – smyslem předškolního vzdělání je totiž naučit se, které části vašeho já budou ve škole vítané a které nikoliv. Abych vám uvedla jeden příklad z mnoha: ve školce se od vás čeká, že budete značnou část dne trávit mlčením, a ne povídáním, přestože byste chtěli říct něco mnohem zajímavějšího, než co povídá vaše učitelka.

„Mary tu může zůstat se mnou,“ navrhla mi matka.

To bylo ještě znepokojivější a nečekaně mazané. Máma neměla Mary ráda a právě to byla na Mary jedna ze zásadních věcí, které se mi líbily. Najednou mi došlo, že mámino mínění o Mary by se mohlo zlepšit a nakonec by ji třeba začala mít radši než mě. Když jsem odešla do školy, spávala proto Mary

pod můstkem za domem a nikoho neokouzlovala, až se jednoho dne jednoduše nevrátila domů a v duchu rodinné tradice jsme o ní už nikdy nepromluvili.

Z farmy jsme se odstěhovali následující rok v létě, když mi bylo pět. Nakonec ji smetlo město, odneslo ji v přílivu rozvoje, takže dnes je tam obytná zóna s novými domky, žádná pole ani stodoly ani sady. Dlouho předtím jsme už ale bydleli v jednopatrovém dřevěném domku se šikmou střechou, údajně proto, že byl blízko univerzity, a táta tak mohl chodit do práce pěšky. Tenhle dům se mi vybaví, když se řekne domov. Pro mého bratra byl ale domovem ten předchozí, a když jsme se stěhovali, vyváděl jako smyslů zbavený.

Nový dům měl příkrou střechu, kam jsem měla zakázáno lézt, malý dvorek a nedostatek volných pokojů. Měla jsem vyloženě holčičí pokojíček s růžovými stěnami a kostičkovanými závěsy z obchodu Sears, dokud ho jednoho dne děda Joe, tátův táta, nevymaloval namodro. Byla jsem zrovna ve škole a ani se mě nezeptali. *V růžovém pokojíčku nezamhouříš očka na chvíličku. V modrém pokojíčku budeš klidně spát a nejsladší sny se ti budou zdát*, recitoval mi děda, když jsem protestovala. Zjevně se mylně domníval, že se nechám umlčet říkankou.

Teď jsme bydleli ve třetím domě s kamennými podlahami, vysokými okny, podhledovými světly a prosklenými skříněmi – vzdušný, geometrický minimalismus, žádné křiklavé odstíny, jen béžová, písková a slonovinová. Ale i tři roky po nastěhování zůstával podivně strohý, jako by tu nikdo neplánoval přebývat dlouho.

Poznávala jsem svoje kameny, ale ne komodu, na které ležely, ani prošívaný sametově šedý přehoz přes postel, ani malbu na stěnách – cosi nejasného v odstínech modři a černi, asi lilie a labutě, možná mořské řasy a ryby nebo snad planety a komety. Geody působily, jako by sem nepatřily, a mě napadlo,

že je sem možná rozestaví jen před mou návštěvou a sotva odjedu, zase je uloží do krabice. Letmo mi hlavou proběhlo podezření, že je to všechno jenom rafinovaná šaráda. Až odjedu, rodiče se možná vrátí do svého skutečného domu, ve kterém pro mě není dost místa.

Máma si sedla na postel a já jsem odložila tužku. Napřed se určitě odehrála nějaká úvodní konverzace na rozpovídání, ale už si to nepamatuju. Nejspíš něco jako: „Tátu trápí, když s ním nemluvíš. Asi ti připadá, že si toho nevšímá, ale tak to není.“ To je o svátcích naprostá klasika – stejně jako starý film *Život je krásný*, bez kterého bychom si dokázali prázdniny jen sotva představit.

Konečně se dostala k věci. „S tátou jsme se bavili o mých starých denících,“ začala, „a o tom, co bych s nimi měla udělat. Pořád mám pocit, že jsou tak nějak osobní, ale otec si myslí, že by se měly dát do knihovny. Třeba jako jedna z těch sbírek, které se zpřístupní až padesát let po tvé smrti, i když jsem slyšela, že knihovny tohle nemají příliš v lásce. Možná by se dala udělit výjimka pro rodinu.“

To mě zaskočilo. Matka teď v podstatě (i když ne docela) mluvila o něčem, o čem se u nás zásadně a rezolutně nikdy nemluvilo. O minulosti. Se srdcem bušícím až v krku jsem bezmyšlenkovitě odpověděla: „Měla bys dělat to, co uznáš za vhodné ty, mami. Co chce táta, není rozhodující.“

Smutně se na mě zadívala. „Já se tě neptám na radu, zlatíčko. Rozhodla jsem se, že je dám tobě. Táta má nejspíš pravdu, že by si je nějaká knihovna vzala, i když podle mě je považuje za vědeckější, než ve skutečnosti byly.“

Každopádně je to rozhodnutí na tobě. Možná je nechceš. Možná na to ještě nejsi připravená. Jestli budeš chtít, tak je vyhoď nebo si z nich poskládej vlaštovky. Slibuju, že se na to nikdy nezeptám.“

Usilovně jsem si lámala hlavu, co jí říct, abych dala najevo, že si toho gesta vážím, ale zároveň abych do toho nezabředla. Ani teď, ani po letech, kdy jsem se na to mohla připravit, mě nenapadá, jak by se to dalo udělat. Doufám, že jsem řekla něco taktního, něco velkorysého, ale moc pravděpodobné to tedy není.

Vzpomínám si, že později za námi přišel táta do obýváku s dárkem – s orákulem, které našel před měsícem v čínské sušence štěstí a které si choval do peněženky, protože prý bylo evidentně pro mě. *Nezapomeň, že na tebe pořád myslíme.*

Jsou okamžiky, kdy se historie a vzpomínky zamlží, jako by to, co se doopravdy stalo, nebylo tak důležité jako to, co se mělo stát. Mlha se rozplyne a najednou jsme tu: dobří rodiče a jejich hodné děti. Vděčné děti, které volají domů jen tak, aby si popovídaly, s přáním na dobrou noc dávají pusu a těší se na prázdniny strávené doma. Vidím, že v rodinách, jako je ta moje, si člověk nemusí lásku něčím zasloužit a že se láska ani nemůže jen tak vytratit. Je to prchavý okamžik, ale takhle nás vidím, nás všechny. Vzkříšenou, harmonickou rodinu. Znovu sjednocenou. Oslňující.

IV

AČ MĚ TO DOJALO, nic jsem si nepřála míň než máminy deníky. Jaký má smysl nemluvit nikdy o minulosti, když ji celou sepíšete a když víte, kde ty záznamy jsou?

Máminy deníky byly velké – asi jako skicák, ale tlustší – a byly dva, svázané dohromady zelenou vánoční stuhou. Musela jsem si znovu vybalit kufr, přeskládat věci a sednout si na něj, abych ho zavřela.

Někdy během cesty, zřejmě když jsem přisedala na jiné letadlo v Chicagu, si kufr odtančil za svým vlastním dobrodružstvím. Přiletěla jsem do Sacramenta, hodinu jsem čekala u zavazadlového pásu a další hodinu jsem diskutovala s několika lidmi, kteří měli sice čisté svědomí, zato nijak vybrané způsoby. Nakonec jsem s prázdnýma rukama odjela posledním autobusem do Davisu.

Cítila jsem se provinile, protože mi deníky patřily sotva jeden den, a už jsem je ztratila. Taky jsem ale měla radost, protože v tomhle případě neschopnost aerolinek výjimečně posloužila dobrému účelu. Možná ty deníky už nikdy neuvidím, a navíc ne vlastní chybou – snad až na to, že jsem přehnaně důvěřovala tomu, že všichni dělají svou práci tak, jak mají. Měla jsem štěstí, že jsem si do kufru místo nich nedala učebnice.

Hlavně jsem byla unavená. Ve chvíli, kdy jsem vystupovala v našem patře z výtahu, jsem zaslechla písničku „One of Us“

od Joan Osborneové, a čím víc jsem se blížila k bytu, tím jsem ji slyšela zřetelněji. To mě překvapilo, protože jsem si myslela, že Todd (můj spolubydlící) se vrací až v neděli, a taky jsem měla dojem, že Todd tuhle písničku na rozdíl od zbytku světa nesnáší.

Doufala jsem, že si nebude chtít povídat. Když jel minule na návštěvu k tátovi, vedli spolu sáhodlouhé diskuse o všem, v co věří, co si přejí a jací jsou. Bylo to tak úžasné, že potom, co si popřáli dobrou noc, se Todd vrátil ze svého pokoje dolů, aby tátovi řekl, jak moc je rád, že jsou si tak blízcí. Z chodby zaslechl, jak jeho táta říkal své nové ženě: „Ježkovy voči. To je ale blbec. Vždycky jsem si říkal, jestli je vůbec můj.“ Jestli se Todd vrátil dřív, nebylo to jen tak pro nic za nic.

Otevřela jsem dveře a na gauči jsem uviděla Harlow. Byla zachumlaná do šátku, který mi uháčkovala babička Fredericka, když jsem měla spalničky, a popíjela jednu z mých limonád bez cukru. Trhla sebou a vyskočila, aby ztišila hudbu. Tmavé vlasy měla zamotané do drdolu a upevněné tužkou. Viděla jsem, že jsem ji docela překvapila.

NA RODIČOVSKÉ SCHŮZCE moje učitelka kdysi říkala, že mám problémy s vymezením hranic. Musím se odnaučit na všechny neustále sahat, tvrdila. Pamatuju si to pokoření, když jsem se to dozvěděla. Skutečně jsem neměla ani ponětí, že se ostatních lidí nemám dotýkat, vlastně jsem byla přesvědčená o opaku. Jenže takové chyby jsem dělávala odjakživa.

Budete mě proto muset poučit, jak vypadá normální reakce na to, že přijdete domů a tam najdete někoho, koho sotva znáte. Byla jsem ztrhaná a přetažená. Zmohla jsem se jen na to, že jsem zírala s otevřenou pusou jako akvarijní rybka.

„Vyděsilas mě!“ řekla mi Harlow.

Zírala jsem ještě pitoměji.

Na moment se odmlčela. „Ty jo, doufám, že ti to nevadí?“ Jako by ji teprve teď napadlo, že by mi to mohlo vadit. Známkou upřímnosti, kajícínosti. Začala mluvit o něco překotněji. „Reg mě vyhodil z bytu, protože si myslí, že nemám prachy a nemám kam jít. Myslel si, že budu pár hodin bloumat sem a tam a pak přílezu domů a budu se doprošovat, aby mě vzal zpátky. Strašně mě sere.“ Sesterství! „Tak jsem šla sem. Myslela jsem, že se vracíš až zítra.“ Uvažování. Vyrovnanost. „Hele, vidím, že jsi utahaná.“ Soucit. „Co nejrychleji vypadnu.“ Závazek.

Ze všech sil se snažila vyčíst, co si myslím, ale ono nebylo co číst. Byla jsem prostě vyčerpaná, až do morku kostí, až ke kořínkům svých zplihlých vlasů.

A snad trochu zvědavá. Jen malinko. „Jak jsi zjistila, kde bydlím?“ zeptala jsem se.

„Viděla jsem to v tvém policejním záznamu.“

„A dovnitř ses dostala jak?“

Vytáhla si z drdolu tužku a vlasy se jí hedvábně snesly na ramena.

„Nasadila jsem na domácího roztomilej výraz a vytasila se s dojemnou historkou. Asi na něj není zrovna spolehnutí, řekla bych.“ Teď zněla, jako by si o mě dělala velké starosti.

VE SPÁNKU JSEM se musela rozčílit, protože přesně v takovém rozpoložení jsem se probudila. Vyzváněl telefon, byl to někdo z aerolinek, že prý našli můj kufr a odpoledne mi ho přivezou. A prý doufají, že příště zase využiju jejich služeb.

Šla jsem na záchod a ten se ucpal a přetekl. Po několika marných pokusech spláchnout, jsem zavolala domácímu. Styděla jsem se, že ho vedu na toaletu, kde bude mít takhle otevřené co do činění s mou močí, ale zároveň jsem byla vděčná, že tam nebylo nic víc.

Byl nečekaně ochotný. Přišel vmžiku, na sobě čistou košili s rukávy vyhrnutými nad lokty a šermoval čisticím zvonem jako kordem. Rozhlížel se po Harlow, ale v takhle malém bytě by ji nepřehlédl, pokud by tu ještě byla. „Kde máte kamarádku?“ zeptal se. Jmenoval se Ezra Metzger, vážně poetické jméno. Rodiče do něj nepochybně vkládali velké naděje.

„Je zpátky u svého přítele.“ Neměla jsem náladu to nějak citlivěji rozebírat. Mé laskavosti si beztak užil už dřív víc než dost. Kdysi ke mně přišli dva těžko zařaditelní chlapíci a vyptávali se na něj. Tvrdili, že se ucházel o práci v CIA, což mi připadalo jako příšerný nápad, ať jsem se na to dívala z jakékoliv perspektivy, a přesto jsem mu dala ta nejlepší doporučení, jaká se mi podařilo takhle z fleku vymyslet. „Toho člověk v podstatě nikdy nevidí,“ povídala jsem, „pokud si samozřejmě nepřeje být spatřen.“

„Jo, přítel. O tom mi povídala.“ Ezra si mě prohlížel. Míval ve zvyku rejdit si jazykem po zubech a přitom se mu kroutil knírek. Myslím, že i tenkrát to chvíli zamýšleně dělal, než řekl: „To není dobrá zpráva. Neměla jste jí dovolit, aby se k němu vracela.“

„A vy jste ji sem neměl pouštět. Když nikdo nebyl doma. Je to vůbec legální?“

Jednou mi Ezra říkal, že sám sebe nevnímá jako domovníka, ale spíš jako tlukoucí srdce domu. Život je džungle, tvrdil Ezra, a jsou lidi, co by ho chtěli sejmut. Tajný spolek ve třetím patře. On o nich ví, ale to oni netuší. Vůbec nemají ponětí, s kým si sakra zahrávají. Ale však oni na to jednou přijdou. Ezra kolem sebe viděl samá spiknutí. Den za dnem trávil v ostražitém vyčkávání.

Hodně taky mluvil o cti. Teď se mu knír rozpochyboval v nervózním chvění. Kdyby mohl na místě spáchat harakiri tím zvonem, nejspíš by to udělal. Zanedlouho ale usoudil,

že nic špatného neprovedl. Nervozita se proměnila v rozhořčení.

„Víte vůbec, kolik žen ročně zabijou jejich partneři, ztraceně?“ ptal se mě. „Tak mi teda promiňte, že jsem se vaší kamarádce snažil zachránit život.“

Rozhostilo se mrazivé ticho. Uplynulo patnáct minut a potom ze záchodu uvolnil tampon. Můj nebyl.

Chtěla jsem si jít ještě lehnout, ale na polštáři jsem měla dlouhé tmavé vlasy a povlečení bylo načichlé vanilkovou voňavkou. V kuchyni jsem našla obaly od bonbonů a na zlatavé desce linky byly čerstvé rýhy, jak tam cosi krájela bez prkénka. S Harlow nebyl život žádné peříčko. Borůvkový jogurt, který jsem si chtěla dát k obědu, byl pryč. Todd se vrátil s náladou spráskaného psa, a když se dozvěděl, že jsem měla nezvanou návštěvnici, ještě se mu přitížilo.

Toddův otec byl z třetí generace přistěhovalců z Irska, matka zase z druhé generace japonských imigrantů a navzájem se nesnášeli. Jako dítě trávil prázdniny u táty a domů se vracel se seznamem všech neplánovaných výdajů, které měla jeho matka uhradit. Náhrada za roztržené tričko *Star Wars* – 17,60 \$. Nové tkaničky do bot – 1,95 \$. Musí to být super, svěřoval se mi Todd, mít normální rodinu jako ty.

Kdysi sníval o experimentálních kulturních fúzích, představoval si, že se mu povede propojit folkové harfy a japonské anime. Teď přišel na to, že jsou neslučitelné. Jeho vlastními slovy: hmota a antihmota. Konec světa.

Od onoho velkého incidentu s blbcem se Todd obracel ke svému japonskému dědictví, když potřeboval nějakou nádivku. *Baka* (idiot). *O-baka-san* (ctihodný idiot). *Kisama* (dement). „Co je to za *kisamu*, když udělá něco takového?“ uvažoval teď. „Budeme muset vyměnit zámek? Uvědomuješ si sakra, kolik to bude stát?“ Odešel si do svého pokoje pře-

počítat cédečka a pak odešel někam ven. Já bych nejradši taky šla pryč a dala si někde ve městě kávu, ale musela jsem čekat doma na kufr.

Po tom ale ani stopy. V pět jsem zavolala na infolinku letecké společnosti (800-DO-PRDELE) a bylo mi řečeno, že mám přímo kontaktovat oddělení ztracených zavazadel na letišti v Sacramentu. V Sacramentu to nikdo nebral, i když si mého volání velmi vážili.

Asi v sedm zazvonil telefon, ale to byla máma a chtěla se optat, jestli jsem se dostala v pořádku domů. „Já vím, slíbila jsem, že už o tom nikdy nebudu mluvit,“ povídala. „Ale mám z toho vážně dobrý pocit, že jsem ti ty deníky dala. Jako by mi spadl kámen ze srdce. Tak. A to je naposledy, co jsem se o nich zmínila.“

Todd se vrátil kolem deváté s omluvnou pizzou z restaurace Symposium. Přidala se k nám jeho holka Kimmy Uchida, společně jsme jedli a dívali se na *Ženatý se závazky*. Potom začali mít na gauči trochu napilno, protože se spolu neviděli celé čtyři dny. Zalezla jsem si do pokoje a chvíli si četla. Mám pocit, že jsem tenkrát měla rozečtené *Pobřeží moskytů*.

Zdálo se, že šílenosti, které tátové provádějí svým rodinám, nemají konce.

V

RÁNO MĚ PROBUDILO vyzvánění telefonu. Volali mi z letiště, že mají můj kufr a doručí mi ho odpoledne. Protože jsem měla přednášku, slíbili, že mi ho nechají u domovníka.

Uběhly tři večery, než se mi podařilo Ezru znovu odchytit. Jeden z těch večerů jsem vyrazila ven s Harlow. Přišla ke mně, na sobě měla džínovou bundu a v uších drobné kroužky. Vlasy měla poseté zlatými třpytkami. Zatímco si je prsty snažila vyčesat, vysvětlila mi, že cestou ke mně to vzala přes jakousi oslavu. Zlatá svatba. „Jako by bylo čím se chlubit, když máš jednoho chlapa na celý život,“ komentovala to. A potom dodala: „Hele, vím, že jsi našťvaná. Bylo to hrozně ujetý, jak jsem se k tobě vetřela a ani jsem se nezeptala. Úplně tě chápu.“

„Už se nezlobím,“ odpověděla jsem jí. Na to řekla, že v tom případě – i když je teprve úterý a na tradiční víkendové bakchanálie je ještě trochu brzo (mám pocit, že v roce 1996 ještě začínaly ve čtvrtek, dnes už to prý bývá ve středu) – bych se od ní měla nechat pozvat na pivo.

Vyrazily jsme pěšky do města kolem knihkupectví Sweet Briar Books a velké skulptury rajčete u obchodu s potravinami, okolo restaurace Jack in the Box a vinotéky Valley Wine až k rohu naproti nádraží do baru Paragon. Slunce už zapadlo, ale na obzoru ještě planul tenký rudý pruh. V korunách stromů hlučně hýřily vrány.

Nedá se říct, že bych odjakživa zbožňovala zdejší širokou oblohu, rovné oplocené dvorky nebo letní pach kravinců, který tu byl cítit po celý rok. Ale na ploty jsem si zvykla, pach jsem přestala vnímat a pro oblohu jsem se čerstvě nadchla. Západ slunce, který vidíte, je vždycky lepší než ten, o který jste přišli. Vždycky je lepší víc hvězd než máš. Stejný dojem mám z vran, ale vím, že ne každý to cítí stejně. Jejich škoda.

Do Paragonu jsem skoro nechodila, univerzitní parta raději vyráží na jiná místa. Paragon je na poměry v Davisu hodně drsný podnik, což znamená, že se tam pije opravdu vydatně. Místní štamgasty nepřehlédnete: je to armáda zmutovaných nemrtvých, z nichž valná většina chodila na Daviskou střední školu, kde si užívali starého dobrého studentského života s fotbalem, skateboardem nebo sudy piva. Televize byla puštěná na plné pecky, zrovna se hrál zápas Knicks versus Lakers – a k tomu byla místnost plná zombifikované nostalgie. Běžný rámus se tak ještě znásobil.

Vypadalo to, že s Harlow se tady všichni znají. Pití nám přinesl barman osobně. Pokaždé když jsem si dala pár buráků, se vrátil a dosypal nám do misky další. Pokaždé když jsme dopily pivo, nám na stole přistálo další jako pozornost od toho či onoho chlápka – ti potom vždycky přišli k našemu stolu, ale Harlow je neprodleně odehнала. „Mrzí mě to,“ prohlásila s oslnivě sladkým úsměvem. „Ale zrovna teď probíráme něco důležitého.“

Na co jsem se jí ptala: odkud je (z Fresno), jak dlouho už bydlí v Davisu (tři roky) a co plánuje po škole. Snila o tom, že bude žít v Ashlandu v Oregonu a navrhovat scénu a osvětlení pro místní Shakespearovskou společnost.

Na co se ptala ona mě: chtěla bych být radši hluchá, nebo slepá? Chytrá, nebo krásná? Vzala bych si muže, kterýho nenávidím, abych spasila jeho duši? Měla jsem někdy vaginální

orgasmus? Kdo je můj oblíbený superhrdina? Kterým politikům bych ho vykouřila?

Takhle důkladně mě nikdy nikdo nerozpovídal.

Koho mám radši, mámu, nebo tátu?

Ted' jsme se posouvaly na nebezpečné území. Někdy se mluvení nejlíp vyhnete tak, že jste zticha, ale jindy se mluvení nejlíp vyhnete tak, že mluvíte. Když je to třeba, dokážu povídat bez ustání. Ještě jsem nezapomněla mluvit.

A tak jsem Harlow vyprávěla o jednom létě, kdy jsem byla malá. Bylo to tenkrát, když jsme se odstěhovali z farmy. Tuhle historku jsem povídala často, je to moje univerzální příhoda, se kterou se vytrasím, když se mě někdo ptá na rodinu. Má působit důvěrně, má to vypadat, že jsem se otevřela a odhalila něco z hloubi duše. Když však musíte některé části halasně vykřikovat v rozjetém baru, je účinek o něco slabší.

Začíná uprostřed – tím, jak mě poslali na léto k dědovi Joeovi a babičce Fredericce. Nikdo mi o tom nic neřekl dopředu, a i když si už nevybavuju, jak mi to rodiče zdůvodnili, ať to bylo, co to bylo, rozhodně jsem jim to nespokla. Když se děje něco neblahého, tak to poznám. Tehdy jsem byla přesvědčená, že jsem provedla něco tak hrozného, že mě museli odvézt pryč.

BABIČKA A DĚDA Cookeovi bydleli v Indianapolis. Měli dům, ve kterém bylo pořád vedro a málo čerstvého vzduchu. Bylo to tam zvláště cítit – ne úplně nepříjemně, ale ani vysloveně krásně – jakoby starými, zatuchlými koláčky. V mém pokoji byl obraz muže a ženy v harlekýnských maskách a v obýváku spousta asijských cetek. Laciných imitací. Opravdu hodně, hodně laciných imitací cetek. Pamatujete se na ty strašidelné starce s pravými lidskými nehty? Tak si představte, jaké to asi je snažit se na takovém místě usnout.

V ulici bydlelo pár dalších dětí, ale všechny byly o dost starší než já. Stávala jsem ve dveřích za sítí proti komárům a doufala jsem, že se mě zeptají na něco, na co budu umět odpovědět, ale to se nestalo. Občas jsem chodila dozadu na dvorek, jenže děda Joe ho vybetonoval, aby tam neměl moc práce, a tak tam bylo ještě větší vedro než v domě. Chvíli jsem si házela míčem nebo sledovala mravence v záhonech a pak jsem se vrátila dovnitř a škemrala o nanuka.

Prarodiče se většinou dívali na televizi anebo před ní v křeslech podřimovali. Každou sobotu jsem se mohla dívat na animované seriály, což jsem doma nesměla. Viděla jsem aspoň tři díly *Super Friends*, takže jsem tam musela být minimálně tři týdny. Odpoledne většinou dávali nějaký nekonečný seriál, na který jsme se dívali všichni společně. Byl tam jakýsi Larry a jeho žena Karen. Larry byl ředitel nemocnice, a zatímco pracoval, Karen poskytovala příjemnou zábavu pánům, což podle mě vůbec neznělo špatně, ale evidentně na tom něco špatného bylo.

„*One Life to Live*,“ odušila Harlow.

„Na tom nesejde.“

Babička Fredericka byla rozmrzelá, protože jsem celou dobu nezavřela pusy, i když si přitom stěžovala, že je tam věčně nějaký sex a už to snad ani nestojí za to sledovat. Ze začátku to bývalo o rodině, říkala. Býval to pořad, na který se člověk mohl dívat, i když vedle něj sedělo pětileté vnouče. Ale podle dědy Joea moje povídání ten seriál vylepšilo. Varoval mě ale, ať si pamatuju, že ve skutečném životě se normální lidi takhle nechovají. Jako by hrozilo, že se vrátím domů a budu přesvědčená, že je v pořádku prohodit si místo se svým dvojčetem, aby člověk mohl fingovat vlastní smrt, anebo ukrást dítě cizí ženské, protože vám vaše vlastní umřelo.

Většinou tam ale nebylo do čeho píchnout. Každý den přesně to samé a každou noc děsivé sny o štípajících prstech a har-

lekýnských maskách. Spousta stejných snídaní: míchaná vajíčka s hnusnými malými bílými hrudkami, která jsem nikdy nesnědla, ale stejně mi je dávali pořád dokola.

„Takhle nevyrosteš a budeš pořád malý prcek,“ říkávala mi babička Fredericka, když smutně shrabovala obsah mého talířku do koše. A taky: „Mohla bys být aspoň na minutku zticha, abych slyšela vlastní myšlenky?“ O tohle mě lidi žádali snad odjakživa. Tehdy ještě odpověď zněla ne.

Pak se babička potkala s nějakou paní v kosmetickém salonu a ta jí řekla, že si můžu přijít hrát s jejími dětmi. Muselo se tam jet autem. Ukázalo se, že ty děti jsou dva urostlí kluci – jednomu sice bylo teprve šest, ale už to byl docela pořádek. Měli trampolínu, a když jsem skákala, nadzvedávala se mi sukně a všichni viděli moje kalhotky. Už si nevzpomínám, jestli se mi za to posmívali nebo to bylo ponižující jen tak z principu. Ale tím to pro mě haslo, měla jsem toho po krk. Když nikdo nedával pozor, vykradla jsem se ven a měla jsem v úmyslu vrátit se domů pěšky. Když říkám domů, myslím opravdu domů. Do Bloomingtonu.

Věděla jsem, že to bude dlouhá cesta. Nejspíš mě ani nenapadlo, že bych se mohla vydat špatným směrem. Vybírala jsem si ulice se stinnými trávníky a zavlažovači. Někáká paní na verandě se mě ptala, kde mám rodiče, a já jsem odpověděla, že jsem na návštěvě u babičky a dědy. Na nic dalšího se už neptala. Zřejmě už bylo dost pozdě, když jsem vyrazila. Bylo mi teprve pět, takže jsem nemohla dojít moc daleko, i když mi to tak asi připadalo, a brzy se začalo smrákat.

Vybrala jsem si jeden dům, protože měl hezkou barvu. Byl natřený jasně modrým odstínem a měl červené dveře. A byl malinký jako domeček z pohádky. Zaklepala jsem a otevřel mi muž v županu a nátělníku. Pozval mě dál, posadili jsme se v kuchyni u stolu a nabídl mi sklenici limonády. Byl moc

milý. Vyprávěla jsem mu o Larrym a Karen, o harlekýnech, o těch přerostlých klucích a o tom, že půjdu zpátky do Bloomingtonu. S vážným výrazem mě poslouchal a potom mě upozornil na několik chyb v mém plánu, kterých jsem si předtím nevšimla. Vysvětlil mi, že když jen tak u někoho zaklepu a požádám o oběd nebo večeři, může se stát, že mi dají něco, co mi nechutná. Možná budou trvat na tom, abych všechno dojedla, protože v některých domácnostech to tak bývá, a taky by mi klidně mohli dát růžičkovou kapustu nebo játra nebo jakékoliv jiné jídlo, které se mi protiví. Tak jako tak jsem byla ochotná nechat si ten pěší výlet do Bloomingtonu vymluvit.

A tak jsem mu řekla, že prarodiče se jmenují Cookeovi a on obvolal několik Cookeových z telefonního seznamu, dokud je nenašel. Přijeli si pro mě a hned další den mě odvezli domů, protože se prý ukázalo, že jsem pěkné kvítko, a navíc ještě strašně hlučná.

„TVOJÍ MÁMĚ SE nenarodilo mimino?“ zeptala se Harlow.

„Ne,“ odpověděla jsem.

„Jen jsem si říkala... To přece bývá nejtypičtější důvod, proč pošlou dítě k prarodičům, ne? To je klasika.“

Moje matka nerodila. Psychicky se zhroutila, ale o tom jsem neměla chuť Harlow povídat. Půvab a smysl téhle historky je v tom, že dokáže odvést pozornost. Proto jsem místo toho pokračovala: „Ještě jsem ti ale neřekla to nejpodivnější.“ Harlow s hlasitým plácnutím spráskla ruce. Pití – podobně jako zatčení – na ni mělo takový účinek, že byla až znepokojivě příjemná.

K našemu stolu se přiblížil chlapík v nátělníku Celtics, ale Harlow mu mávnutím naznačila, aby zmizel. Tvářila se přitom tak, jako by mu očima říkala: „Mě to mrzí ještě mnohem víc než tebe.“

„Teprve se dostáváme k tomu nejpodivnějšímu,“ vysvětlila jsem. Ještě několik minut se motal okolo a doufal, že tu podivnou věc taky zaslechne. Ale ta nebyla určená jen tak pro někoho a já jsem si počkala, dokud neodpálil.

„V tom modrém domečku jsem se zeptala, jestli bych si mohla odskočit na záchod,“ pokračovala jsem tiše a naklonila jsem se k Harlow tak blízko, že jsem cítila chmel z jejího dechu. „Ten chlap v županu mi řekl, že jsou to druhé dveře vpravo, jenže mně bylo jenom pět. A tak jsem otevřela špatné dveře. Vedly do ložnice. Na posteli tam ležela nějaká ženská. Ležela na břiše, pokrčené nohy a ruce měla za zády svázané punčochami. Byla spoutaná a v puse měla něco nacpaného, možná ponožky toho chlapa.“

Když jsem otevřela, otočila na mě hlavu. Nevěděla jsem, co mám dělat. Nevěděla jsem, co si o tom mám myslet. Jen mi hlavou projela jasná a zřetelná myšlenka, že je tam něco hrozně špatně. A potom...“

Barem zavál chladivý vzduch, jak někdo otevřel dveře, vešel dovnitř a zase za sebou zavřel.

„Potom na mě mrkla,“ dodala jsem.

K HARLOW ZE ZADU přistoupil nějaký kluk a položil jí ruku na krk. Na hlavě měl černého pleteného kulicha s kanadským javorovým listem. Měl výrazný nos malinko zahnutý doleva. Trochu surfařský typ, ale v zahlobanějším, zdrženlivějším provedení. Vážně pohledný kluk. Minule jsem ho viděla ve školní jídelně, když uskakoval před Harlowinou palbou cukrovými kostkami. „Rose, tohle je Reg,“ spustila Harlow, „ten, jak jsem ti o něm tak láskyplně vyprávěla.“

Reg si mě ani nevšiml. „Neříkalas náhodou, že musíš pracovat?“

„A tys měl myslím být v knihovně.“

„Měl jsem dojem, že máte nějakou krizovku kvůli představení. Že prý každá ruka dobrá...“

„Já zase měla dojem, že tě čeká strašně těžká zkouška a musíš se učit. Celý tvý budoucí studium teď visí na vlásku.“

Reg si přitáhl od vedlejšího stolu židli a napil se Harlowina piva. „Později mi poděkuješ,“ řekl jí.

„To víš, že jo, však se dočkáš,“ odpověděla Harlow rozkošným tónem. Potom dodala: „Rosemaryin nejoblíbenější superhrdina je Tarzan.“

„To těžko,“ namítl Reg bez váhání. „Tarzan přece nemá superschopnosti, takže není superhrdina.“

„Přesně to jsem jí říkala taky!“

To byla pravda. Nad oblíbeným superhrdinou jsem se nikdy nezamýšlela, dokud se mě Harlow nezeptala. A pak jsem si bezmyšlenkovitě vybrala Tarzana, podobně jako jsem spontánně odpovídala na její ostatní otázky. Bylo to takové bezstarostné cvičení v hledání volných asociací. Čím víc ale o mém výběru pochybovala, tím sveřepěji jsem na tom trvala. K tomu mívám sklony, když se někdo postaví proti mně. Zeptejte se mého táty.

A teď když ten spor znovu vytáhla, připadalo mi to od ní zbabělé, jak předstírala, že je o tom přesvědčená, a vlastně to jenom hrála a čekala, až ji někdo podpoří.

Nechat se přehlasovat ovšem neznamená nechat se přesvědčit, aspoň v naší rodině to tak platí. „Záleží na kontextu,“ prohlásila jsem. „To, co jsou v jednom světě obyčejné schopnosti, můžou být superschopnosti v jiném. Vemte si třeba Supermana.“

Ale Reg odmítl vzít si Supermana jako příklad. „Možná Batman, to je maximum, co ještě můžu uznat.“ Pod tou sexy čepicí skrýval mozeček škeble a byla jsem ráda, že to nejsem já, kdo s ním spí.

IV

NIC OD E. R. BURROUGHSE jsem ve skutečnosti nečetla, nebyl to ten typ knížek, jaké by rodiče doma chtěli mít. Věděla jsem o něm jenom to, co se ke mně doneslo z doslechu. Když Reg spustil přednášku o tom, jak je to rasistická záležitost, netušila jsem, jestli je rasistická ta knížka, což by nebyla Tarzanova vina, nebo jestli byl rasista přímo Tarzan, což by bylo výrazně problematičtější. Došlo mi ale, že tuhle hádku nevyhraju tím, že přiznám neznalost. Jako jediná varianta mi tedy zbyl rychlý ústup ve stylu *Proboha, to už je hodina!*

Domů jsem šla temnou spleť uliček v centru. Napravo ode mě se hřmotně hnál vlak, na železničním přejezdu se spustila světla a vyzvánění. Listy na stromech lomcoval studený vítr. Před restaurací Woodstock's Pizza se motaly hloučky chlapů, a tak jsem přešla na protější chodník. Jeden z nich na mě po-řvával a snažil se mě nalákat, abych se připojila k nim, ale mně to lákavě rozhodně neznělo.

Todd byl ještě vzhůru a Burroughsovu knihu sice taky nečetl, ale existovala prý i manga verze Tarzana – *Tar-chan, král džungle* –, kterou zbožňoval. Tar-chan superschopnosti měl. Rozhodně ano. Todd se mi pokoušel vysvětlit, o čem ty příběhy byly (mně to připadalo jako bujará směsice vaření a pornografie), a nabídl se, že mi pár sešitů přiveze, až příště pojedou domů. Nějak mu nedocházelo, že si toho v japonštině asi moc nepřečtu.

Nedařilo se mi obrátit jeho pozornost k hlavní věci – totiž že Reg je debil –, protože se zapáleně snažil poukázat na vlastní myšlenku: že Masaya Tokuhira je génius. Každopádně mě začalo napadat, že Reg možná nemusel být až tak strašně mimo. Proč jsem vůbec něco plácala o Tarzanovi? To bylo dost neuvážené. Asi jsem byla vážně opilá.

O DEN NEBO DVA později se mi večer konečně podařilo nahnat Ezru. Můj kufr sice měl, ale jako bych se kvůli tomu ještě nenatrápila dost, zrovna se mu vůbec nehodilo, aby mi ho předal. „To máte tolik práce?“ zeptala jsem se nevěřičně. Copak byl tenhle dům hrad, aby byl tak strašně zaneprázdněný?

„Rozhodopádně,“ odpověděl. „Když vás to překvapuje, je vidět, jak málo o tom víte.“

Uplynuly další dva dny, než odemkl úklidovou komoru („Tam jsou zatraceně nebezpečný věci. Tolik, že by se tím dalo otrávit klidně celý město, kdyby někdo chtěl,“ líčil mi Ezra. A bylo to na něm, aby to všechno ubránil. Aby se nic z toho nedostalo do ruky těm teroristům ze třetího patra) a vylovil z ní kufr. Skořepinový, pomněnkově modrý.

„Jo a málem bych zapomněl!“ navázal Ezra. „Včera se tu zastavil nějaký chlap, že prý je váš bratr Travers. Chtěl tu na vás počkat, ale já jsem mu řekl, že si nedovede představit, jak vyvádíte, když nechám u vás v bytě nějakýho známýho nebo příbuznýho, pokud tam zrovna nejste.“

Zmítala jsem se mezi pochybnostmi, jestli ten návštěvník opravdu byl můj bratr, euforickým úžasem, že za mnou konečně přišel, a vzteklým zklamáním, že ho Ezra poslal pryč a že teď už se nejspíš nikdy nevrátí. Nebylo ani trochu snadné cítit tohle všechno současně. Srdce mi v hrudi bušilo a nadskakovalo jako ryba chycená na háčku.

Přestože rodičům dál tu a tam přicházely pohledy, já sama jsem od něj naposledy dostala zprávu, když jsem maturovala. *Svět je velkej*, napsal mi na zadní stranu pohlednice s obrázkem chrámu Angkor Vat. *Tak to rozjed' ve velkým*. Podle razítka byl pohled odeslaný z Londýna, což znamenalo, že teď se nachází kdekoliv, jen ne tam. Nejpresvědčivější detail v Ezrově vzkazu byl ten, že můj bratr se nejmenuje Travers. Nikdy by nepoužil své pravé jméno.

„Říkal, jestli se vrátí?“ zeptala jsem se.

„Možná jo. Možná za pár dnů.“

„Pár dnů jako dva, nebo pár jako několik? Řekl za pár dnů, nebo za několik?“

Ale Ezra už toho měl tak akorát dost. Byl zastáncem toho, že informací se má vydávat právě tolik, kolik je nezbytně nutné. Rejdil si jazykem po zubech a pak řekl, že jistě si to nepamatuje. Má toho na práci fůru. Vždyť se stará o celý barák.

Když jsme byli malí, bratr byl můj úplně nejoblíbenější člověk na světě. Dokázal být – a často i byl – hrozný, ale bývalo tomu i jinak. Někdy strávil celé hodiny tím, že mě učil hrát na honěnou nebo karty. Prší a cikána, žolíky, sedmu a ferbla. Poker mu šel výborně, ale já jsem pod jeho vedením byla ještě lepší, i když to možná bylo jen tím, že by to od tak malé holky nikdo nečekal. Povedlo se nám jeho kamarády slušně natáhnout. Oni mu dávali peníze, ale já jsem svou výhru dostávala proplacenou v univerzálnější měně: sběratelských obrázkových kartách Garbage Pail Kids. Měla jsem jich stovky. Moje nejoblíbenější byla zelená muší holčička Buggy Betty. Tak mile se usmívala.

Kdysi po mně Steven Claymore mrštil sněhovou koulí, ve které byl kámen, protože jsem o něm prohlásila, že je neúprosný. Jemu se nelíbilo, jak to zní, ale svou reakcí prokázal, že jsem se nemýlila. Vrátila jsem se domů s pořádnou boulí na

čele a odřeninou na koleni plnou štěrků. Druhý den se brácha objevil u mě ve škole, zkroutil Stevenovi ruku za záda a nepustil ho, dokud se Steven neomluvil. Potom mě vzal do cukrárny a za vlastní peníze mi koupil zmrzlinu s čokoládovou polevou. Později z toho byly potíže – jednak z té zkroucené ruky a jednak z toho, že jsme oba odešli z vyučování a nikomu to neřekli. Ale když šlo o mého bratra, tak se všechna rodinná pravidla nějak zašmodrчала a znejasnila, a nakonec z toho pro mě ani pro něj žádné vážné důsledky nevypluly.

KDYŽ JSEM SE rozhodla pro studium na univerzitě v Davisu, měla jsem k tomu několik důvodů.

Za prvé to bylo dost daleko od domova, takže mě tam nikdo neznal.

Za druhé s tím matka a otec souhlasili. Společně jsme si jeli obhlédnout kampus a oni usoudili, že město se v podstatě podobá Středozápadu. Nejvíc si zamilovali široké cyklostezky.

Za třetí, a to je nejdůležitější, jsem tam chtěla kvůli bratrovi a rodiče to určitě vytušili a taky do toho vkládali nějaké naděje. Otec zpravidla obracel každý dolar několikrát a ani všechny cyklostezky ve všech příjemných středozápadních městech světa by ho nepřesvědčily, aby jen tak vyklopil nemalou sumu za moje studium v jiném státě, když v Indianě byla spousta slušných univerzit a jedna z nich dokonce bezmála za rohem od našeho domu.

Jenže FBI nám prozradila, že na jaře 1987, asi rok po svém útěku, se bratr zdržoval právě v Davisu, a vláda se nikdy nemýlí – přinejmenším se přece říká, že i zastavené hodiny ukazují dvakrát denně správný čas. O žádném jiném místě kromě Davisu, kde podle nich mohl být, nám neřekli.

A já jsem měla pocit, že už to dál nezvládnou, být jedináčkem. Představovala jsem si, jak bratr zaťuká klouby prstů na dveře

mého bytu a já půjdu otevřít, aniž bych očekávala něco nezvyklého, budu si říkat, že si třeba Ezra jde vypůjčit Toddova Game Boye nebo nás přichází obeznámit s novými vyhláškami o nakládání s nebezpečným odpadem. Okamžitě bych ho poznala. Panebože, strašně jsi mi chyběla, řekl by mi bratr a sevřel by mě v náručí. Pověz mi o všem, co se dělo od té doby, kdy jsem odešel.

Naposledy jsem ho viděla, když mi bylo jedenáct, a to mi nemohl přijít na jméno.

TEN KUFR VŮBEC nebyl můj. Ale to se asi rozumí samo sebou.

VII

HISTORKA, KTEROU JSEM vyprávěla Harlow – o tom, jak mě odvezli k prarodičům do Indianapolis –, samozřejmě není zprostředka tohoto příběhu. Skutečně jsem ji sice Harlow tenkrát pověděla, takže to, jak ji vyprávím, do prostředka tohoto příběhu vlastně patří, ale to, jak se něco stalo a jak se o tom vypráví, jsou dvě naprosto odlišné věci. Neznamená to snad, že by to nebyla pravda, jen si už upřímně řečeno nejsem jistá, jestli si skutečně vybavuju tu příhodu, nebo jenom to, jak ji vyprávět.

Tohle jazyk s našimi vzpomínkami provádí – zjednodušuje je, utvrzuje je, kodifikuje, mumifikuje. Často vyprávěná historka je jako fotografie v rodinném albu: nakonec nahradí vzpomínku, kterou měla zachytit.

A tak jsem se dostala k bodu, kdy přijel můj bratr. Od této chvíle nevím, jak pokračovat dál bez toho, že bych se vrátila zpátky – zpátky na konec té historky, zpátky do okamžiku, kdy jsem se od babičky a dědy vrátila domů k našim. Což je shodou okolností taky přesně ten moment, kdy končí ta část, kterou umím vylíčit, a začíná ta, kterou jsem zatím nikdy dřív nevyprávěla.

Část druhá

„... doba snad krátká podle kalendáře, avšak nekonečně dlouhá, máte-li ji procválat, jako jsem to učinil já, doprovázen tu a tam výtečnými lidmi, radami, potleskem i vyhráváním orchestru, avšak v podstatě samotén...“

Franz Kafka: *Zpráva pro jistou Akademii*

TAKŽE JE ROK 1979. Rok kozy. Kozy v elementu země. Těchto pár věcí si možná pamatujete. Margaret Thatcherová byla právě zvolena předsedkyní vlády. Idi Amin uprchl z Ugandy. Jimmy Carter se bude brzy potýkat s krizí ohledně rukojmí v Iránu. Kromě toho se stihne také stát prvním a posledním americkým prezidentem, na kterého zaútočil králík bažinný. Tenhle pán snad neměl chvilku klidu.

A tohle jsou věci, které jste v té době možná nepostřehli. Téhož roku, kdy Izrael a Egypt uzavřely mírovou smlouvu, na Sahaře půl hodiny sněžilo. Vznikla Liga na ochranu zvířat. Na Magdaléniných ostrovech nastříkalo osm členů posádky lodi *Sea Shepherd* více než tisíc tuleňích mláďat neškodnou, ale trvalou červenou barvou. Ta měla znehodnotit cenu jejich kožešiny pro lovce, a tak tuleňům zachránit život. Aktivisti byli zatčeni a s dokonalou orwellovskou absurditou obviněni z porušení zákona o ochraně tuleňů.

V rádiu hráli skladbu „We Are Family“ od skupiny Sister Sledge, televizním hitem byl seriál *Mistři hazardu*. V kinech promítali film *A co dál...* a Bloomington v Indianě se připravoval na své slavné chvíle na plátně.

Jediné, co jsem v té době vnímala, byl právě ten film. V roce 1979 mi bylo pět let a měla jsem své vlastní problémy. Ale v Bloomingtonu panovalo takové nadšení, že ani soužící se

dítě si toho žhavého hollywoodského poblouznění nemohlo nevšimnout.

OTEC BY SI rozhodně přál, abych zdůraznila, že v pěti letech jsem z hlediska kognitivního a duševního vývoje byla ještě v předoperačním stadiu podle typologie Jeana Piageta. Přál by si, abyste chápali, že ze svého nynějšího vyzrálejšího pohledu nepochybně přikládám tehdejšímu událostem logický rámeček, který v té době neexistoval. V předoperačním stadiu jsou emoce dichotomické a extrémní.

Tak už to tedy víte.

Ne že by snad dichotomické a extrémní pocity občas nemohly být oprávněné. Zjednodušíme si to a prostě se shodněme na tom, že v tomto bodě mého příběhu byla celá naše rodina – úplně všichni, mladší i starší – opravdu, ale opravdu velmi rozhozená.

Den po mém putování hlavním městem z trampolíny až do modrého domečku se ukázal můj otec. Prarodiče mu zavolali, aby si pro mě přijel, ale to mi nikdo neřekl. Pořád jsem si myslela, že mě pošlou pryč, akorát tedy ne k babičce a dědovi, protože se ukázalo, že ti mě nechtějí. Kam mě dají teď? Kdo mě teď bude mít rád? Vzlykala jsem co nejdecentněji, protože táta neměl pláč rád a já jsem se tehdy ještě pořád snažila. Nikdo ale moje hrdinské sebezapírání neoceníl a otec si snad ani nevšiml, že jsem brečela. Evidentně už nade mnou zlomil hůl.

Poslali mě ven z místnosti, kde se dlouho tiše a zlověstně radili, a ani když už jsem měla sbaleno, seděla jsem na zadním sedadle a auto se rozjelo, jsem stále netušila, že mě veze domů. Což bylo nakonec dobře, protože domů jsem vlastně nejela.

Jako malá jsem se snažila z nepříjemných situací uniknout tím, že je prospím. To jsem udělala i v tomto případě, a když jsem se probudila, ocitla jsem se v cizím pokoji. Svým způ-

sobem nejčizější a nejpodivnější na tom pokoji byly právě ty kousky, které cizí nebyly. U okna stála moje komoda. Ta postel, v níž jsem ležela, byla moje postel, a přikrývka, kterou jsem měla na sobě, byla taky moje – ušila ji vlastnoručně babička Fredericka v době, kdy mě ještě měla ráda. Byly na ní našité slunečnice, které se natahovaly od nohou až k polštáři. Jenže zásuvky v komodě byly prázdné a pod přikrývkou byla jen holá matrace.

U okna byly postavené hradby z krabic, v přepravce od piva jsem škvírou zahlédla svou knížku *Tam, kde žijí divočiny*, dokonce i s oválnou skvrnou od čokoládové pralinky, kterou jsem ji umazala. Vylezla jsem na krabice, abych se podívala ven, a tam jsem neviděla žádnou jabloň, žádnou stodolu, ani žádná prašná pole. Místo toho se za dvojitými okny zamlženě skvěl jen jakýsi cizí dvorek s grilem, zrezivělou houpačkou a pěkně udržovanou zahrádkou plnou zeleniny – červenajícími rajčaty a buclatými hráškovými lusky. Na farmě, kde jsem bydlela, by takovou zeleninu někdo posbíral, snědl nebo vyhodil dřív, než by stačila uzrát.

Na farmě, kde jsem bydlela, věčně něco rachotilo a hvízdalo a vrzalo, pořád tam někdo mlátil do piana nebo pouštěl pračku nebo skákal na posteli nebo bouchal kastroly nebo křičel, ať jsou všichni zticha, protože se pokouší telefonovat. Tenhle dům spočíval v zasněném tichu.

Nejsem si jistá, co mi tehdy běželo hlavou, snad mě napadlo, že teď budu bydlet sama. Ať to bylo, co to bylo, způsobilo to, že jsem zalezla s pláčem zpátky do postele a usnula. Navzdory všem svým snažným očekáváním jsem se zase probudila na téměř místě, stejně ubřečená a zoufale jsem volala mámu.

Místo ní přišel otec, zvedl mě a vzal mě do náručí. „Pšš,“ říkal mi. „Máma spí vedle v pokoji. Ty ses bála? To mě mrzí. Tohle je náš nový dům. A tohle je tvůj nový pokoj.“

„A vy tady všichni budete bydlet se mnou?“ ptala jsem se, pořád ještě velice opatrně, abych si nezačala zbytečně dělat velké naděje. Přitom jsem cítila, že sebou táta cukl, jako bych ho štípala.

Zase mě položil dolů. „Vidíš, o kolik je tenhle nový pokojíček větší? Myslím, že nám tady bude moc dobře. Měla by sis to tady prohlídnout, holčičko. Prozkoumej to tu, jenom k mámě do ložnice zatím nechoď,“ ukázal na jejich dveře, které byly hned vedle těch mých.

Podlahy v našem starém domě byly ze zašlého dřeva nebo linolea, čehokoliv, co se dalo rychle umýt s pomocí mopa a kbelíku vody. V tomto domě byl kousavý stříbřitý koberec, který se táhl nepřerušeně z mého nového pokoje až do chodby. Tady nebudu moct bruslit v ponožkách. Na tomhle koberci se neprojeďu na koloběžce.

V patře toho nového domu se nacházel můj pokojíček, ložnice rodičů, tátova pracovna (už i s tabulí připravenou na stěně) a koupelna s modrou vanou a bez sprchového závěsu. Můj nový pokoj sice byl prostornější než ten projasněný koutek, který jsem měla na farmě, ale stejně jsem si všimla, že celkově je dům menší. Anebo jsem to možná tehdy v pěti letech nepoznala. Na to se zeptejte Piageta.

Dole byl obývací pokoj s okachličkováným krbem, kuchyně s naším jídelním stolem, druhá koupelna – menší, bez vany, ale zato se sprchou – a vedle ní pokoj mého bratra. Bratr v pokoji ale neměl peřiny, protože – jak jsem později večer zjistila – odmítl do nového domu vůbec vkročit a raději odešel spát ke svému nejlepšímu kamarádovi Marcovi, odhodlaný zůstat tam tak dlouho, jak jen mu dovolí.

A to je přesně ten rozdíl mezi mnou a mým bratrem – já jsem se pořád bála, že mě něco donutí odejít někam pryč, a bratr věčně někam pryč odcházel sám od sebe.

Ve všech pokojích ležely krabice a skoro žádná z těch krabic nebyla otevřená. Stěny byly úplně holé a poličky zrovna tak. V kuchyni bylo pár kousků nádobí, ale ani vidu po našem míxeru, opékači topinek a domácí pekárně.

Když jsem poprvé procházela tím domem, kde jsem měla žít až do osmnácti, začalo ve mně klíčit podezření, co se asi tak mohlo stát. Neviděla jsem tu žádné místnosti, kde by mohli pracovat univerzitní studenti. Rozhlížela jsem se a hledala, nahoře a potom zase dole, ale objevila jsem jenom tři ložnice. Jedna patřila mému bratrovi. Jedna byla mámy a táty. Jedna tam byla pro mě. Takže mě nedali pryč.

Pryč byl někdo jiný.

KDYŽ JSEM Z Bloomingtonu odešla na vysokou a připravovala se na úplně nový začátek, po pečlivém rozmyšlení jsem se rozhodla, že *nikdy* nikomu nepovím o své sestře Fern. Během let na studiích jsem o ní vůbec nemluvila a myslela jsem na ni jen zřídka.

Pokud se mě někdo ptal na rodinu, přiznala jsem se ke dvěma rodičům, pořád žijícím ve společném manželství, a jednomu bratrovi, který hodně cestuje. Vůbec se nezmiňovat o Fern bylo ze začátku rozhodnutí a později zvyk, jehož se ještě dnes těžko a bolestivě zbavuju. I teď, po dlouhé době v roce 2012, nemůžu strpět představu, že by ji měl vychovávat někdo jiný. Musím si na to přivykat polehoučku. Musím tomu dát čas.

Přestože mi bylo teprve pět, když zmizela z mého života, opravdu se na ni pamatuju. Pamatuju si ji zřetelně – jak voněla a jaké bylo se jí dotknout, vybavují se mi roztroušené obrazy jejího obličeje, jejích uší, její brady, jejích očí. Její ruce, její nohy, její prsty. Celistvě, tak jako si ji pamatuje Lowell, si ji ale nevybavím.

Lowell je pravé jméno mého bratra. Naši rodiče se poznali v Lowellově observatoři v Arizoně, když byli jako středoškoláci na prázdninovém přírodovědném soustředění.

„Přišel jsem si prohlédnout nebe,“ říkával vždycky náš otec, „ale hvězdy jsem našel v jejích očích,“ což byla věta, která nám připadala srovnatelně dojemná i trapná. Mladí zamilovaní šprti.

Dnes bych ze sebe měla lepší pocit, kdybych tenkrát podobně jako Lowell reagovala na Fernino zmizení zlostí, jenže tehdy se mi zdálo příliš nebezpečné být našťvaná na rodiče, a tak jsem se místo toho prostě jen bála. Taky jsem v sobě měla tu část svého já, která pocítovala nesmírnou – a ostudnou – úlevu, že jsem byla tou, která zůstala, a ne tou, která musela pryč. Vždycky když se na tohle rozpomenu, snažím se zároveň myslet na to, že mi přece bylo jen pět. V tomhle bych chtěla být upřímná, a to i sama k sobě. Moc by se mi líbilo propracovat se až k odpuštění, zatím se mi to však nepovedlo a ani nevím, jestli se mi to kdy povede. A jestli by vůbec mělo.

Těch pár týdnů, které jsem strávila u babičky a dědy v Indianapolis stále zůstává nejvýraznější hranicí v mém životě, mým osobním Rubikonem. Předtím jsem měla sestru. Potom ne.

Předtím měli rodiče tím větší radost, oč víc jsem mluvila. Potom se připojili ke zbytku světa a chtěli po mně, abych byla zticha. Což se jim nakonec splnilo. (I když to nepřišlo nijak brzo a nestalo se to proto, že mě o to žádali.)

Předtím byl můj bratr součástí rodiny. Potom už jen zabíjel čas a čekal na okamžik, kdy se mu podaří nás setřást.

Spousta toho, co se dělo předtím, mi v paměti chybí anebo jsou to osekané vzpomínky, zhuštěné na to nejnezbytnější, jako to bývá v pohádkách. Bylo nebylo, za sedmero horami stál domeček s jabloní na zahradě a s potokem a s kočkou, co měla oči v barvě měsíce. Z období několika následujících

Toto je pouze náhled elektronické knihy.
Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém
obchodě společnosti eReading.